

MILANG

AASTAST 1926

HUGO TREFFNERI GÜMNAASIUM

APRILL 2021

MILANG

SÕNU VALIDA, MITTE HINNATA

KIRKE NIINEMETS
peatoimetaja abi

Charles-Pierre Baudelaire, kuulus prantsuse luuletaja, kes suutis isegi võikat raibet kirjeldada tabavalt, oleks saanud 9. aprillil 200-aastaseks. Lugeses tema luulekogu „Kurja lilled” olin sisse võetud tema avameelsusest kirjeldada iha, surma ning tumedaid fantaasiaid ilustamata. Baudelaire’iga seoses tuli mulle mõttesse ilu mõiste. Mis on õigupoolest ilu? Minu jaoks on ilu sise- mine puhtus ja ausus. Samas on see ka teiste aitamine ning altruistlike põhimõtete järgi elamine. Kaunidus on kindlasti subjektiivne. Tahaksin aga puudutada selle tähendust sõnades. Olen palju

juurelnud selle üle, et miks on mõned sõnad saanud endale heakskiidu, kui jällegi teiste sõnade väljaütlemisel vaadatakse kõnelejat altkulmu. Näiteks, miks on ropendamine ebaviisakas? Kuidas oleme loonud teatud sõnadele sellise varjundi, et need pole tavasuhtluses eetilised? Ropendatakse tavaliselt siis, kui ollakse närvilised, pinges või tahetakse kellestki üle olla – tõesti, need pole head seisundid. Inimene aga väljendab ennast sõnadega. Sõnad on looming. Seega ei peaks roppused olema midagi häbiväärset. Vastasel korral oleks keel hierarhiline

ning sellisel juhul oleks seda ka ühiskond. Samas, kas teatud hierarhilisus pole mitte halb? Erinevates olukordades on inimesel võimalus väljendada ennast erinevate sõnadega, mille õige rit-taseadmine on omaette kunst. Seega arvan, et ropud ja teised, lugupidavamad sõnad on võrdväärselt vajalikud, kuna inimestel on mõlemaid eri liiki situatsioonides vaja. Samuti tuleks sõnades väljendada tundeid, mis tekivad, mitte varjuda viisakuse loori taha. Oluline on tasakaal erinevate sõnade kasutamisel.

Seega, julgem tunda ja end väljendada ausalt, sõnadele silte peale kleepimata.

TOIMETUS

Anita Algus
Ingrid Alla
Anette Ama
Holger Dahl
Annamarii Haab
Kirke Niinemets
Martin Ottas
Aadi Parhomenko
Stella Päri
Estin Rand
Elis Saarelaid
Elis Riin Tars
Susann Vahrušev
Lulu Inari Otilia Vase

JUHENDAJA

Age Salo

PEATOIMETAJA

Sirely Veri

PEATOIMETAJA ABI

Kirke Niinemets

KAANEPILT

Triinu Aru

KEELETOIMETUS

Ingrid Alla
Lauren Aunpuu
Aadi Parhomenko
Grete Tõniste
Susann Vahrušev
Lulu Inari Otilia Vase
Sirely Veri

KÜLJENDUS

Reelika Hüvenen
Mari Lepp
Estin Rand
Eliise Viling

HUGO KIIDAB õpetajaid ja õpilasi, kes koguvad sammukogumisvõistlusel hoogsalt samme.

MAURUS LAIDAB

õpilasi, kelle jaoks on kaugõppe videokohtumised nagu taskuhäälingud.

ÕNNITLEME!

Aimar Poom 04.03
Uve Saar 13.03
Kerli Orav-Puurand 16.03
Erika Hunt 23.03
Kristiin Rohtsalu 31.03
Anneli Mägi 06.04
Katrin Ojaveer 07.04
Mall Matto 16.04
Siim Oks 18.04
Sandra Sagar 29.04
Julia Polikarpus 05.05
Madis Reemann 10.05
Indrek Pajur 14.05
Ehtel Timak 14.05
Ülli Roostoja 26.05

RAHATARKUSE VEEBIKONVERENTS

KIRKE
NIINEMETS

25. märtsil 2021. aastal algusega kell 12.00 toimus YouTube'i vahendusel rahatarkuse veebikonverents „Kas raha annab vabaduse?“, mida juhtis kevadiselt särav juutuuber, suunamudija ning ettevõtja Victoria Villig. Konverentsi avas rahandusminister Keit Pentus-Rosimannus. Järgmisena andis inspiratsiooniintervjuu tuntud muusik ja ettevõtja Tanel Padar. Peale teda sai valida noortele suunatud vestlusringi või kõrvalprogrammi kuulamise vahel. Noortele

jagasi oma kogemust õpilasfirma programmi läbinud ja noorteks ettevõtjateks saanud Mart Vainu, meie kooli abiturient Marilyn Berg ja Kaisa Kumpas. Pärast sisukat vestlust oli 10-minutiline ringutuspaus. Kell 13.05 kõnelesid vennad Kangrod, mil moel nad jõudsid ettevõtluseni. Viimane investeerimisarutelu oli teemal „Kuidas 30-aastaselt Warren Buffetiks saada?“ ning investeerimisest kõnelesid Jaak Roosaare, Kristi Saare ja Viljar Arakase. Kõige lõpus

toimus Slido keskkonnas rahatarkuse viktoriin, millest võttis osa üle 500 noore. Kui konverentsi alguses olin skeptiline ja mõtlesin, et raha on teisejärguline, siis konverentsi lõpus olin niivõrd positiivselt meelestatud, et mu peas keerlesid ettevõtlusideed ning rahaliselt sõltumatu olemise unistus. Ja nagu ütles Kristjan Kangro – „Saab olla väga edukas luuletaja, hobusekasvataja või laulja. Kõige esimene samm on saada aru, kus on teie kirk“.

HTG E-SPORDI TURNIIR

ESTER
ARAK

Alates veebruarist on käima läinud turniir, mida ei peata ei koroonapiirangud ega koduõpe. Toimumas on HTG e-spordi turniir, kus osaleda saavad kõik - nii praegused treffneristid kui ka vilistlased. Mängitakse kolme erinevat mängu: Counter-Strike: Global Offensive, League of Legends ja Rocket League.

Turniiril on mitu eesmärki: hoida kooli vaimuärkvel, tuua koroonaaajal inimesi kokku ning arendada tiimitööd (5- ja 2-liikmelised tiimid olenevalt mängust). Lisaks aitab see klassidel omavahel konkureerida, nagu meil koolis tavaks on. Muidugi on omavahel mängida ka lõbus ja hea vaheldus kodus üksi istumisele.

Pildil on 11.e võistkond koos varumängijatega: (Neo Naatan Alakivi, Kaur Volmer, Hanna Seedur, Eggert Fredrik Lundblad, Holger Dahl, Eduard Kuus, Ester Arak (korraldaja)).

CS:GO turniir on väga lihtne, iga klass on kokku pannud 5-liikmelise tiimi ning kellel oli piisavalt mängijaid, kaks tiimi. Lubatud on ka maksimaalselt kahe klassi segu, juhul, kui oma klassist paar mängijat puudu jääb. Lisaks on tiimid kokku pannud ka mõned vilistlased, kes võisid tiimikaaslasid otsida kogu vilistlaskogu seast. Turniiril alustas kokku 13 tiimi: 10.b, 10.b (2), 10.d, 10.a/e, 11.a, 11.a(2), 11.b, 11.e,

12.b, 12.d, 12.e, Old Angry Nobos ja Pelmeenid Hapukoorega. Koos varumängijatega mängib kokku umbes 80 mängijat.

Turniir on siiani olnud pingeline ja finaale jõuame aina lähemale. Varsti avatakse ka Rocket League'i registreerimine, kuhu on oodatud kaheliikmelised tiimid nii algajatest kui ka professionaalidest. Edu kõigile mängijatele ja mitmekesisust kõigi koduõppe päevadesse!

KES ON SUSANNE LANNES?

ELIS SAARELAID

Seekordses Miilangus tutvume 10.b klassi mitmekülgse neiu Susannega, kes tuli Treffnerisse Tartu Descartes'i Lütseumist, ning kelle üheks kireks on võistelda koos Eesti tippudega vehklemises.

Millise inimesena kirjeldaks Sind Sinu parim sõber ja millisena Sinu suurim vaenlane?

Parim sõber kirjeldaks mind kui loomingulist ja sõbralikku sõbrannat. Minu kohta on öeldud ka, et suudan muresid kuulata ja vestlust üleval hoida. Minu suurim vaenlane ütleks, et olen võrdväärne vastane, kelle vastastiimi kehalises kasvatuses sattuda ei tahaks.

Oled nüüd juba üle poole aasta Treffneris õppinud. Mis on Treffneri juures kõige üllatavam asi, mida

Sa poleks gümnaasiumisse tulles kindlasti osanud oodata?

Õpetajate sõbralikkus, kuna põhikoolis natukene hirmutati, et gümnaasiumis on õpetajad väga ranged.

Sa õpid reaalklassis. Kas oled läbi ja lõhki reaalinimene või peitub Sinu huvi ka looduse ja kaunite kunstide vastu?

Läbinisti reaal kindlasti pole, sest vabal ajal meeldib mulle tegeleda kunstiga.

Mis on Sinu meelest see üks raamat, mille kõik treffneristid peaksid läbi lugema? Miks just see raamat?

Põhiseadus, sest see on kasulik, aga tegelikult võiksid kõik lugeda Angie Thomase raamatut „The Hate U Give”, sest see räägib mustanahalise vähemuse elust ning on väga

silmaringi avardav.

Teadaolevalt tegeled ka vehklemisega ning oled võistelnud naiskonnas koos Julja Beljajevaga ja Erika Kirpuga. Miks hakkasid vehklemisega tegelema ja kuidas oled nii kaugele jõudnud?

Hakkasin tegelema vehklemisega peale seda, kui olin just lõpetanud tennis käimise ning vaatasin juhulikul spordikanalit, kus samal hetkel näidati vehklemise MMi, mille Julia Beljajeva võitis. See andis mulle mõtte minna vehklemise. Nii kaugele olen jõudnud tänu oma väga heale treenerile, samuti olen ligi kuus aastat selle nimel ise tööd teinud.

Spordimaailmas tuleb paratamatult ette ka kaotusi. Kuidas oled õppinud sellega toime tulema? Kas see oskus

FOTO: Erakogu

Toit: Ahjukartul nagu tavalisel eestlasel ikka.

Heatujulaul: „SugarCrash!“ - ElyOtto / „Devil Town“ - Cavetown/ „Disorder(Rebirth)“ - RIOT

Film: Neid on palju, aga lemmikud on Tasujate filmid.

Podcast: Ei kuula väga *podcast*'e, aga meeldib *stream*'e taustaks kuulata.

Sotsiaalmeedia: Snapchat ja TikTok.

Kohvik: Krempel või Verner

Mõnus koht Tartus: Vanaema juures/ Treffneri aatrium/ Toomemäe otsas olev pink vaatega Raekoja platsile

Armas mõte: Elu on elamiseks!

aitab Sul ka igapäevaelu ebaõnnestumistega paremini hakkama saada?

Olen õppinud, et vahel kõik ei õnnestu nii, kuidas plaanid, aga endast tuleb anda alati parim. See oskus on mind aidanud, sest tänu sellele olen alati valmis pingutama ja andma igal korral maksimumi.

Kui suurel määral on hetkene pandeemia Sinu treeninguid mõjutanud?

On mõjutanud palju, aga mitte nii palju, et trenni teha ei saaks. Teeme trenni väikestes gruppides ning peame hoolikalt reeglitest kinni.

Kas näed oma tuleviku-karjääri samuti seoses vehklemisega või mõlgub Sul mõttes mõni teine eriala?

Arvan, et tegelen tulevikus vehklemisega küll, aga mitte nii tõsiselt kui praegu, sest mõttes mõlgub plaan minna ülikooli. Erialaselt on plaanis minna õppima IT-eriala, tegeleda edasi graafilise disainiga või millegi muuga, mis on seotud kunstiga.

Millega vabal ajal peale spordi veel tegeled?

Peale spordi meeldib mulle veel joonistada, kaua magada, muusikat kuulata ja arvuti-mänge mängida. Olen ka avastanud, et õige seltskonnaga jalutamas käia on samuti väga tore.

Mida Sa oma gümnaasiumiaastatelt kõige rohkem ootad?

Häid mälestusi ja parimat aega selle suurepärase klassiga, kellega ma olen kokku sattunud, ning kindlasti ka natuke tarkusekilde.

Kirju koer või Pealinna kook.

Kui Sa peaksid olema mingi maiustus, siis milline Sa oleksid?

Magus või soolane? Magus kindlasti, aga ega ma toidule üldiselt ära ei ütle.

Kohv või tee? Tee, sest kohv on liiga kange minu jaoks.

Ekstravertne või introvertne? Introvertne uute inimestega, aga ekstravertne heade sõpradega.

Suvi või talv? Raske valik, kuna armastan talvel aega veeta mäel. Suvel aga on mõnus ujumas käia ja hiliste õhtutundideni sõpradega jalutada.

Üksi või tiimis? Üksi, kardan tiimi alt vedada.

Laulmine või tantsimine? Tantsimine, sest puudub lauluoskus. Mind on laulmas ka kuulnud, aga kindlasti mitte hästi laulmas.

Olla või mitte olla? Selles on küsimus, aga olla kindlasti.

10. aprillil võitis Susanne Kairos vehklemise juunioride MM-ilt pronksmedali. Palju õnne!

Kui sul on ideid, keda või mida peaks Miilangus kajastama või soovid ise olla kaasautoriks, võta ühendust mõne meie toimetajaga või kirjuta htg.miilang@gmail.com. Oodatud on ka kunstiteosed ning omalooming!

PEAME VASTU!

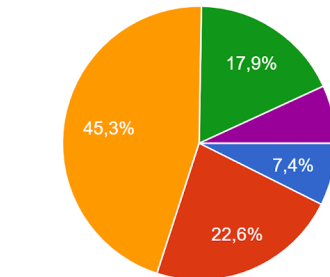
INGRID
ALLA

Kas tunned end ärevana? (Vasta viimase paari kuu põhjal)
190 vastust

Märtsis tõsteti taas fookusesse vaimse tervise olulisus ning sellega seotud kodus töötamise või õppimise kitsaskohad. Uurisim treffneristidelt, kuidas nemad olukorda tajuvad. Küsitlusele vastas 190 inimest, kusjuures kümneks üheteistkümnendike, abiturientide ja vilistlaste osakaal oli ilusti tasakaalus - vastavalt ligi 26%, 28%, 24% ja 21%. Reaalklasside õpilased moodustasid vastanuist 38%, humanitaarid 37% ja looduslapsed veerandi.

„Kohtume lingi kaudu”

Kas tõesti on saanud uueks reaalsuseks, et suudame pidada üksteise arvutiekraanilt jõllitamist kokkusaamiseks? Võib-olla tuleks sellist kohanemisevõimet väärtustada: kui meile muud võimalust antud pole, siis tuleb võimalikust viimast võtta. Treffneristide tagasisidest on aga selgelt näha,

et oleme koolis kohapeal käimise usku: kui Eesti Haridusfoorumi eelmisel suvel läbiviidud uuringust selgus [1], et ligi kolmandik õpilasi eelistas distantsõpet tavaõppele, siis meie hulgas on selle seisukoha toetajaid vaid kümnendik. Mind üllatanud asjaoluna tooksin välja, et kodus õppimise pooldajate hulgas oli enim II. klassi õpilasi - tundub, et uue olukorraga kohanemine toimub tõesti kiiresti, eriti kui see on kestnud enamiku mingist eluperioodist. See, et distantsõppe suurimateks vastasteks on loodusklassid, on ehk põhjendatav praktiliste tööde määramata ajaks edasi lükkamisega? Või näitab see siiski, et oma lennu ainsaks loodusteaduste esindajaks olemine paneb aluse tugevamale ühtsustundele ning soovile rohkem koos aega veeta?

- Ei, olen vana rahu ise
- Tsipa ärevust on edasiviiv jõud
- Mõnikord ikka, kuid mitte häirivalt palju
- Jah, ärevus segab igapäevast toimetulekut
- Mul on diagnoositud ärevushäire

Üksteisega kokkusaamine, koos arutlemine ja toetavas koolikeskkonnas viibimine on võimalused, mille väärtust oskame ehk aina enam hinnata.

„Mulle sobib see, et ma ei pea väga rääkima klassikaaslastega, aga mulle ei sobi see, et mõndades õppeainetes kontaktkonsultatsiooni ei saa.”

„Hübriidõpe on minu arvates kõige halvem, kuna siis pannakse neile päevadele, mil saab koolis olla, palju töid ja tõuseb õppimiskoormus.”

Negatiivne trend

Nagu ka arvata võis, on isoleeritus ja muutuvad olud andnud järsu hoobi paljude vaimsele tervisele. Pidevalt uudistevoos masendavate pealkirjade lugemine, mure lähedaste tervise ja majandusliku kindlustatuse pärast või oluliste sündmuste ärajäämine on vaid mõned näited koroonakriisiga kaasnenud probleemidest. Siiski oli mul hea meel tõdeda, et on ka õpilasi, kes tunnevad, et nende vaim on sama erk kui enne kriisi - ehk on need inimesed abilisteks neile, kes on sügavamasse musta auku langenud.

„Kuigi olen ümbritsetud hoolivast perest, tunnen ennast ilma sõpradeta siiski üksikuna.”

Ebakindlus viib ärevuseni

Vaimse tervise spetsialistide sõnul [2] on viimasel aastal kasvanud nii diagnoositud ärevushäirete kui ka suitsiidikatsete hulk. Eelmisel aastal jõudis enesetapuni 14 noort ning riskikäitumine on tõusvaks trendiks üha nooremate laste seas - abi vajavad ka 13-15-aastased. Õppetingimuste järsud muutused ning ebaselgus, kunas elu taastuda võiks, on kindlasti ka ärevushäirete kasvu taga. Probleemne on ka tõsiasi, et tegelikult ei tea keegi, kui palju on lapsi ja noori, kes ka abi vajaksid, kuid pole jõudnud kellegi poole pöördumiseni. Ka treffneristide seas on ärevus küllalt laialt levinud: veerandi vastanute puhul on see häirivaks probleemiks ja kuigi see on enamjaolt noorte enda subjektiivne hinnang (v. a. need, kellel on kliiniline diagnoos), siis vähemalt minu vaatevinklist võiks ärevuse all kannatajate osakaal olla oluliselt väiksem. Samuti on inimeste puhul väga palju erinevaid tegureid, mis ärevust põhjustada võivad ning seetõttu on nende kõigi koos käsitlemine tegelikult liialt üldistav - süvitsiminevam analüüs aga las jääda mõne järgmise artikli teemaks. Selgelt joonistub välja, et problemaatilisem on seis kaheteistkümnendike ja

vilistlaste seas. Loodetavasti on see vähemalt osalt tingitud muutlikust ja ebakindlast eluperioodist ning suurepärase tulemuste saavutamisele orienteeritusest ning möödub, kui saadakse selgemaks oma positsioon ja tulevikusihid.

„Eelseisvad projektid, mida peab Zoomi või Google Meeti kaudu esitlema on ärevust tekitavad, sest ei saa enda mõtet kehakeelega ÜLDSE edasi anda ja see on tavaliselt suur ja tähtis osa esinemisest.”

„Mul on diagnoositud ärevushäire, aga see on sotsiaalne ärevus pigem ning paanikahood tekivad koolis suurema tõenäosusega kui kodus.”

Liigutamise vitamiin

Ei tea, kas tegu on pähe õpitud stampvastustega või on treffneristid ülimalt teadlikud, kuidas teha keerulises situatsioonis oma kehale ja vaimule pai. Söö regulaarselt ja täisväärtuslikult, väärtusta unehügieeni ja ära unusta väskes õhus päikesekiirte püüdmist - tõesti, need on tugisambad, millele ehitada üles tasakaalus elu. Samuti ära unusta kasutada igat viisi, kuidas ka sotsiaalset elu mitte unarusse jätta. Viimasel aspektil on oma varjukülg, mis kajastub ka vastustes: kuna silmast silma kohtumise

võimalused on minimaalsed, ollakse koos sotsiaalmeedias, kuhu on aga kerge end ära kaotada. Sõpradega kontaktis püsimiseks on (video)kõned ehk siiski kõige mõistlikum variant: need võimaldavad lähedasi näha ilma filtriteta ja küsida, kuidas neil päriselt läheb. Võtta see aeg ja kuulata teine inimene ära - sellel on rohkem jõudu, kui arvata oskaks.

„... võtsin vihiku ja kirjutasin sinna oma murest - ikka kohe pikalt-laialt. Ma ei ole päevikupidaja, aga need paar korda on selline n-ö sõnadega nutmine küll olemise kergemaks teinud”

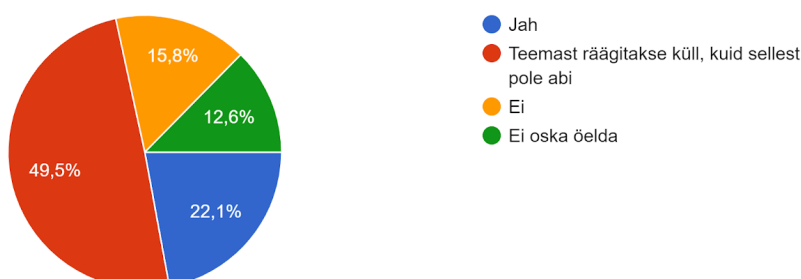
Vaimsest tervisest on saanud moeväljend, mille puhul ei tajuta enam, kas seda käsitletakse üldse õiges kontekstis ja suunatakse õigele sihtgrupile.

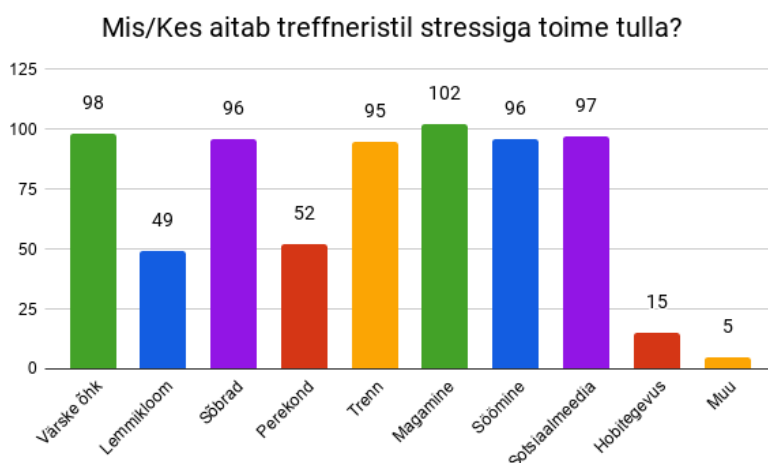
Jälle see vaimne tervis...

Kahjuks pean tunnistama, et vaimsest tervisest on saanud moeväljend, mille puhul ei tajuta enam, kas seda käsitletakse üldse õiges kontekstis ja suunatakse õigele sihtgrupile. Teatakse, et see on teema, mille puhul on garanteeritud vähemalt mingi

Kas tunned, et vaimne tervis leiab piisavalt kajastust ja abi on vajadusel kättesaadav?

190 vastust

osa rahva huvi - inimesed ei taha paista hoolimatutena, keda teiste heaolu ei huvita. See tekitab aga olukorra, kus olgugi et mentaalne heaolu leiab meedias kajastust, on inimesed muutunud selle suhtes ükskõikseks, kuna seda on lihtsalt liialt korrutatud.

„... need, kellele teema tegelikult korda läheb, ei saa sealt seda vajalikku toetust või kindlat kätt, millest kinni võtta”

„Räägitakse, aga liiga pealiskaudselt. Välja jäetakse "koledad" osad ja mõistmise osas ei tulda vastu. Suurem osa neist, kes väidavad, et on toeks, ei mõista, mida see tähendab, ja põgenevad/süüdistavad esimese raske hetke peale”

„... sest vAimNe TerVis On oLuLinE ei aita kedagi realselt edasi ja see on see millega kogu aeg rõhutatakse, et sa pole üksi, kuid realuses sa oled sa üksi kodus karantiinis ja ei saa kuskilt tuge”

„... pigem meeste jaoks just vaimse tervise teemad tabu, kuna naisterahvad enamasti otsivad rohkem abi ning räägivad oma siseelust. Meestele just tuleks rohkem tähelepanu pöörata,

kuna valitud väljendid võivad olla väga problemaatilised kui abi ei leita. Sellest stigmast võiks rohkem rääkida ning üleüldse võiks olla tunnetest rääkimine ok”

„Pole okei psühholoogi aega oodata 3 kuud”

Treffneristid paistavad olevat teadlikud võimalustest, kust abi saada ning suur osa vastanutest on oma murega ka kuhugi pöördunud. Paljud aga on pörkunud laialt levinud probleemidega: psühholoogide ja psühhiaatrite juurde on järjekorrad pikad (ametlikult tohib psühhiaatrilise ravi ooteaeg olla kuni 42 päeva, kuid tegelikkuses võib protsess venida kuude pikkuseks) ja nad on nii kallid, et regulaarsetel viisitidel käimine ei pruugi olla rahaliselt võimalik. Ka sotsiaal-

ministeerium tõdeb, et rahanappuse tõttu pole Eestis ei piisavalt spetsialiste ega ka voodikohti. Siht on seatud ennetustöö tõhustamisele - et abi jõuaks selle vajajani, kui inimese tervis pole veel tugevalt kannatada saanud.

„Ma tean, et mul on vaja abi, aga seda kusagilt ei saa”

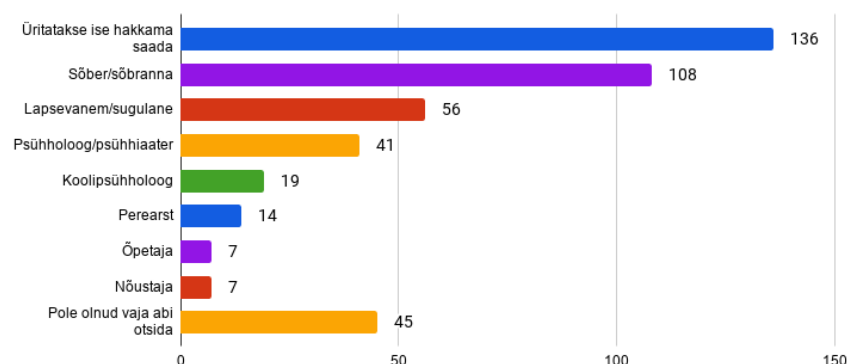
„... Tartu psühhiaatrikliinikus isegi EI RAVITA isiksushäireid, alati EI SAA abi, isegi kui otsid”

„... perearst keeldus mulle psühholoogile saatekirja kirjutamast põhjendusega “Mul pole nii palju profülaktika raha, et saatekirju kirjutada inimestele, kelle olukord pole üldse nii hull””

„... kardan, et tavalised psühholoogid on liiga kallid minu jaoks ja peaksin selleks oma vaimsest tervisest rääkima ka oma vanematele. [...] Seepärast olin juba väga lähedal kooli psühholoogi poole pöördumisele, kuid siis tuli ette distantsope ja ei saanud enam psühholoogi ukse taha piiluma minna”

„Umbes aasta tagasi pöördusin enda murega Seksuaaltervise Kliinikusse, sain sealt väga head abi (tasuta!) ja kindlasti soovitan sinna pöörduda, kui on muresid

Kelle poole vaimse tervise murega pöörduetakse?

selles valdkonnas (lisaks seksuaalteemadele ka nt suhted jne)”

Poetess Kristiina Ehin ütles hiljutises „Plekktrummis”, et negatiivsetest mõtetest aitab üle saada nende täiesti pea peale pööramine - „Ütle, et hoolin endast ja teistest, et ma armastan ennast ja teisi ümbritsevaid, et see on erakordne elu ja ma elan seda nii hästi, kui ma suudan”. Soovin kõigile jaksu negatiivsusest üle olla ja naeratades

uskuda, et ehk tuleb peagi aeg, mil saame taas üheskoos aega veeta ja kõiki emmata! Tean, et see pole nii lihtne, aga unistada ju võib, eks?

[1] Lauristin, M., Loogma, K., Erss, M., Vernik-Tuubel, E-M., Sarv E-S. (2020). Õpilaste, õpetajate ja lastevanemate toimetulek koroonakriisi aegses kaugõppes. Eesti Haridusfoorum.
[2] Pärli, M. (2021). Lapsed on läbi: koroonaaasta on kasvatanud ärevushäireid ja suitsidaalsust. <https://www.err.ee/1608133801/lapsed-on-labi-koroonaaasta-on-kasvatanud-arevushaireid-ja-suitsidaalsust> (22.03.2021).

Ära jää oma murega üks!

Lasteabi 116 111

Ohvriabi 116 006

Hingehoid 116 123

Eluliin 6558 088

peaasi.ee

lasteabi.ee

palunabi.ee

Muusikamaailm on hullumas - Silk Sonic (Anderson .Paak ja Bruno Mars) tuli välja singliga “Leave the Door Open”. Mõte, et selle kümnendi üks prominentsemaid trummareid ja artiste Anderson .Paak ning megastaar Bruno Mars koostööd teevad, oli liigagi hea. Nüüd on see mõte reaalsuseks saanud. Tuliuus singel on justkui retrospektiiv vanakooli funk'i, smooth jazz'i ja R&B maailma. Tükk kulda tänapäeva muusikamaastikul. Alustades .Paaki fenomenaaalsest trummimängust ja laulmisest ning lõpetades Marsi hullutava vokaaliga on see laul täielik furor. Heast koostööst on ilmselged jäljed maha jäänud

SILK SONIC – KULDNE SOUL JA R’N’B

ANNAMARII HAAB

ning nendevahelist head keemiat on näha ka intervjuus Zane Loewe’ga.

Praegu võib tunduda, et see laul on üles haibitud lihtsalt lauljate tõttu, kuid peab siiski tõdema, et nii muusika ise kui ka produktsioon on kvaliteetsed. Bruno Marsi vokaal on täidlaslikum kui kunagi varem. Anderson .Paaki mängimisstiil on igati äratuntav, teda peetakse trummaritest üheks väheste seast, kes kannab edasi vanakooli souli, samuti tunneb ta ära tema mõnusalt maheda hääle järgi. Hiljuti astusid nad üles Grammy muusika-auhindade galal, ning see esitus on igati väärt vaatamist, tunnistamaks nende talenti. Värskendav on kuulda ja näha justkui teisest ajastust pärit esitust, kus lauljad oskavad tõesti laulda ning laval ei toimu pelgalt etendus. Nagu Tara Simon ütles: “*That is GRAMMYS Awards Show worthy.*”

Pean mainima, et laulusõnad

on võrreldes kaasajal pakutava eksplitsiitse jutuga üllatavalt vahvad. Neid on hea kuulata, need pole mitte mingi roppus, vaid puhas (modernne) romantika.

“What you doin’? (What you doin’?)

Where you at? (Where you at?)

Oh, you got plans? (You got plans)

Don’t say that (Shut your trap)

I’m sippin’ wine (Sip, Sip) in a robe (Drip, drip)

I look too good (Look to good)

To be alone (Woo, woo)

(...)”

(Täispikkuses sõnad leiab nagu ikka [genius.com](https://www.genius.com))

Loodetavasti ilmub peagi ka debüütalbum, seega jätkem uksed armastatutele lahti ning nautigem ja kaifigem kihvti singlit.

VASAKUKÄELISED PAREMAKÄELISTE MAAILMAS

ESTIN RAND

Ilmselt pööratakse vähe tähelepanu teadmisele, millist kätt eelistame kasutada igapäevaelu toimetustes. Küllap on üks peamistest põhjustest see, et maailmas domineerivad tugevalt just paremakäelised – vasakukäelised moodustavad kogu inimkonnast ainult 10%. Seega kasutab iga kümnes inimene näiteks telefoni hoides või lusikaga süües vasakut kätt.

Kui artikli ideest võib tunduda, et olen vasakukäeline, siis pean tunnistama, et olen üsna tavaline paremakäeline, keda innustas kirjutama siiras huvi vasakukäelisuse vastu, mis on mõjutanud ajalugu ja inimolemuse kujunemist, ent mis ei leia ühiskonnas kuigi palju kajastust. Samas on mulle endalegi tuttavad olukorrad, kus avastan end parema käe asemel kasutamas hoopis vasakut kätt, kuid maailmas ei olegi ühtegi inimest, kes oleks täielikult parema- või vasakukäeline.

Mis eristab vasakukäelisi paremakäelistest?

Peamine vastus on see, et vasakukäelised kasutavad erinevates tegevustes enamasti vasakut kätt. Kui vastata

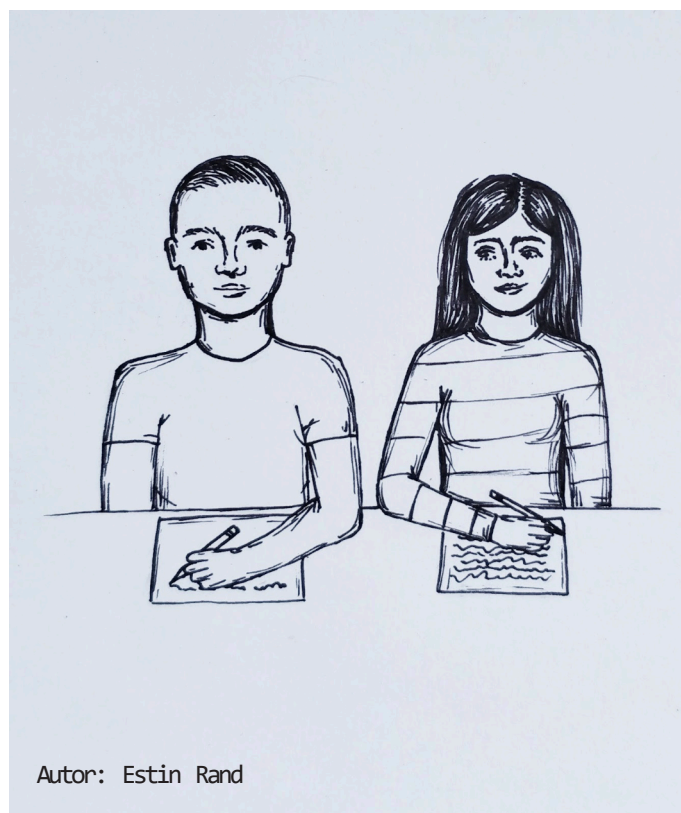
küsimusele natuke teaduslikumalt, domineerib vasakukäelistel parem ajupoolkera, mida seostatakse tunnete, intuitsiooni, kujutlusvõime ja terviku nägemisega. Seega saab öelda, et vasakukäelised omandavad paremini abstraktseid mõisteid ja võõrkeeli ning nad võivad olla edukamad loomingulisust nõudvatel aladel nagu kunst ja muusika. Paremakäelistel domineerib vasak ajupoolkera, mis vastutab loogilise mõtlemise, faktide ja detailide ning teadmiste omandamise üle. See aga ei tähenda, et vasakukäelised ei suudaks käituda loogiliselt või neil puuduks analüüsivõime. On kogunisti võimalik, et

Vasakukäelistel domineerib parem ajupoolkera, mida seostatakse tunnete, intuitsiooni, kujutlusvõime ja terviku nägemisega.

vasakukäeliste mõlemad ajupoolkerad on keskmisest võimekamad, suutes teha omavahel paremat koostööd.

Mis on vasakukäelisuse põhjused?

Sellele küsimusele ei ole teadlased suutnud leida päris ühest vastust, kuid peamiseks

Autor: Estin Rand

mõjuteguriks peetakse geene, mis enamasti soodustavad paremakäelisust. Kui mõlemad vanemad on vasakukäelised, on tõenäosus umbes 46%, et laps on samuti vasakukäeline. Ka sugu osutub üheks mõjutajaks – nimelt on poisid suurema tõenäosusega vasakukäelised kui tüdrukud.

Lisaks sõltub juhtkäte erinevus ka keskkonnast. Põhjamaades, kus on hariduses kõrgemad näitajad, on rohkem vasakukäelisi kui lõunamaades.

Vasakukäelisuse ajaloost

Vasakukäelisuse puhul ei ole üldsegi tegemist füüsilise häirega, kuigi läbi aegade on üritatud vasakukäelisi lapsi treenida ümber paremakäeliseks. See aga viis selleni, et nad ei saavutanud enam nii häid tulemusi ning neil tekkisid kergesti sellised probleemid

nagu õppimishäired ja düsleksia. 18. ja 19. sajandil püüti eriti Põhja-Ameerikas ja Euroopas juurida ühiskonnast välja vasakukäelisi, keda arvati ebanormaalsseteks. Koolides pidid kõik õpilased kasutama kirjutamiseks ainult paremat kätt. Veel Nõukogude Liidus ei lubatud õpilastel kirjutada vasaku käega.

Ehkki tänapäeval on olukord teistsugune, leidub praegugi veel maailmas paiku, kus peetakse vasakukäelisust eba-viisakaks ja rämpseks. Nendeks on enamasti Aasia riigid, kus on moslemid valitsevaks religioosseks enamuseks.

Kuidas saavad vasakukäelised paremakäeliste maailmas hakkama?

Kuna maailm on muutunud vasakukäeliste suhtes märgatavalt tolerantsemaks, on nende

võimalused paranenud. Kuigi enamik igapäevastes tegevustes kasutatavaid lihtsamaid vahendeid nagu söögiriistad ei tekita erilisi probleeme, on mitmed ettevõtted loonud vasakukäelistele eraldi tooteid – üks populaarsemaid on käärid. Enamasti on vasakukäelised aga sunnitud tavalisi töövahendeid kasutama parema käega, mis loob paraku eelduse erinevateks tööõnnetusteks.

Sellegipoolest on rõõm tõdeda, et need ajad, mil vasakukäelisi pidevalt diskrimineeriti, on möödas. Miks on see oluline, millise käega inimene tegutseda eelistab? Eriti, kui see ei mõjuta tulemusi negatiivselt, vaid vastupidi. Milleks küll häbeneda omadusi, mis muudavad inimese unikaalsemaks ja huvitavamaks? Milleks olla lihtsalt järjekordne kiviplokk hallis telliskiviseinas?

Veel huvitavaid fakte vasakukäelisusest

- 13. augustil on rahvusvaheline vasakukäeliste päev, mida tähistati esmakordselt 1976. aastal ja mille eesmärk on tõsta teaduslikkust vasakukäeliste probleemidest paremakäeliste maailmas
- Vasakukäelistel on parem kuulmine
- Vasakukäelistel on eelis sellistel spordialadel nagu tennis, ujumine, poks ja vehklemine
- Vasakukäelistel algab puberteet 4-5 kuud hiljem kui paremakäelistel
- USA-l on olnud 8 vasakukäelist presidenti, nagu näiteks Barack Obama, Bill Clinton, George H. W. Bush ja Ronald Reagan
- Tuntumate vasakukäeliste hulka kuuluvad veel Leonardo da Vinci, Michelangelo, Kurt Cobain, Albert Einstein, Elizabeth II, prints William

Kasutatud allikad:

<https://sisu.ut.ee/pabertoodemeisterdamine/huvitavaid-fakte-vasakuk%C3%A4elistest>

<https://www.bbc.co.uk/newsround/53739189>

<https://monikaundo.weebly.com/rahvusvaheline-vasakukaumleliste-paumlev.html>

<https://sobranna.eluz4.ee/3811571/veidraid-fakte-vasakukaemleiste-kohta>

OH KÕRGKOOLIAEG, OH KÕRGKOOLIAEG – MILLAL SINA TULED?

KIRKE NIINEMETS
ELIS RIIN TARS
AADI PARHOMENKO

Mida paremat teha veebruari talvevaheajal, kui uurida enda tuleviku võimaluste kohta ja teha seda tugitoolis istudes? Kolm Miilangu tegelast osalesid Eesti ülikoolide avatud uste päevadel ning panid oma kogemused kirja.

Kirke Niinemets

SISEKAITSEAKADEEMIA

22.02.21

Sisekaitseakadeemia:
[https://
www.sisekaitse.ee/et](https://www.sisekaitse.ee/et)

Sisekaitseakadeemia veebikohting toimus Zoomis, kus enne ametliku ürituse algust teretasid osalejad vestlusakna kaudu üksteist, mis tekitas õdusa õhkkonna. Väikese hilinemisega algas tutvustusvideo Sisekaitseakadeemiast, mida juhtis hurmav Uku Suviste. Hiljem tulid professionaalsed videoklipid õpilastest, kes tutvustasid enda eriala. Mulle

meeldis, et nad olid enda teksti läbi mõelnud. Küsimusi tekitas klipp, kus näidati käeraudu, pipragaasi ja peksmiskeppi ning lausuti, et neid peab vahel kahjuks kasutama. Miks meil on ühiskond, kus sirguvad üles pätid ja huligaanid? Kas me ei peaks õpetama tudengitele teadmisi, kuidas saaksime elada turvalisemalt ja vastutustundlikumalt? Minu küsimusele andis vastuse võluv noormees, kes nentis, et ennetustööd tuleks ka teha. Pärast videoid tuli 45-minutilise küsimuste-vastuste voor, kuhu laekus korralikus koguses küsimusi. Kokkuvõtteks jäi Sisekaitseakadeemia meelde oma paljude sportimisvõimalustega ning lubadusega, et õpilastele garanteeritakse õppimise eest 260€ ning koolis on väga hea söök.

TALLINNA ÜLIKOOL

22.02.21

Tallinna Ülikool:
<https://www.tlu.ee/>
Tallinna Ülikooli erialasid tutvustas üks naisterahvas slaidide näol. Hiljem tuli intervjuu kolme tudengiga

ning pettusin sügavalt Tallinna Ülikooli kompetentsuses ja autentsuses. Kõik algas ühe noormehe selgitusest, et ta olevat õppinud pooleteist aastat TÜ-s, oli aga otsustanud tulla Tallinna Ülikooli. Intervjueeritav küsis kohe, kas Tallinna Ülikool on Tartu Ülikoolist parem? Vastaja oli kahevahel, et see on nii ja naa, kuid tunnistas, et on Tallinna Ülikooliga rohkem rahul, mispeale vastas intervjueeritav: „Ideaalne!“. Kas ühe kooli maha tegemine on tõesti parim viis oma kooli reklaamimiseks? Kahtlen selles sügavalt. Pärast seda intervjuud kahanes vaatajate arv 110-lt 80-le. Samuti tahtis intervjueeritav vist väga rääkida pidudest ja joomisest, kuna küsis: „Mis teie lemmik shot on?“ Halloo!? Arvan, et eriti pandeemia ajal pole eetiline küsida selliseid küsimusi. Vastajad ei allunud provokatsioonile ning ei soovinud vastata küsimustele. Küll aga noormees, kes oli Tartust Tallinnasse tulnud, vastas, et punane ja valge vein on head. Mul oli piinlik. Hiljem tulid tudengite poolt filmitud videoklipid, mis olid eri kvaliteediga ja eba-professionaalsed. Pärast poolt tundi lahkusin teadmisega, et Tallinna Ülikooli ma küll ei kandideeri.

Eesti Lennuakadeemia
Estonian Aviation Academy

Eesti Lennuakadeemia:
<https://lennuakadeemia.ee/et>

Üritust juhtisid noored tudengid Patrick Sebastian Hunt ja Grete Suurraid YouTube'i vahendusel. Meeldis, et õppurid juhtisid päeva ise ning olid teadlikud sellest, mida nad rääkisid. Eesti Lennuakadeemia hoone näis videopildis väga kaasaegne. Hunt ja Suurraid rõhutasid, et õpilaste arv ühes klassis on väike, seega saab õpetaja pöörata igale õpilasele individuaalselt tähelepanu. Patrick Sebastian tõi välja, et Eesti Lennuakadeemias on tasuta õpe ning välismaale praktikale minemine on tudengite seas populaarne. Samuti saavad üliõpilased Eesti Lennuakadeemiasse tulles astuda üliõpilasesindusse, laulda kooris või käia jõusaalis.

vara ära. Pärast sai minna töötuppa. Olin juba varem valinud töötoaks veterinaarmeditsiini tudengitega kohtumise. Töötoas säras vastu meie kooli vilistlane Säde Kannumäe, kes kiirgas positiivsust ning tunnistas, et soovib aina enam teada saada loomade anatoomiast ning nende käitumisest. Samuti rääkis hiljem üks VI kursuse tudeng kassist nimega Hugo, mis tekitas sooja tunde meie gümnaasiumi vastu. Küsimusi esitati väga palju ning sain teada, et veterinaariat on välismaal kõige parem õppida Saksamaal, Uus-Meremaal ning Inglismaal.

Elis Riin Tars

26.02.20

Tartu Ülikool: <https://www.ut.ee/et>

11. klassis huvitas mind TÜ meditsiin, otsustasin juba siis lahtiste uste päevadele tudengeid kuulama minna. See oli napilt enne eriolukorda ja õnneks sain osaleda kontaktis. Meditsiini ja hambaarsti eriala tutvustati Biomeedikumis, mis on ka üks põhiliseks õppeasutuseks. Esitlus oli väga põhjalik, räägiti mõlema eriala sisseastumistingimustest, õppimisest, ühikaelust, raskustest, rõõmudest ja veel muustki. Tudengid olid väga professionaalsed ja sõbralikud. Üritus oli tore ja informatiivne ning tekitas suure tahtmise Tartu Ülikooli õppima asuda.

Aadi Parhomenko

26.02.21

Sel aastal oli Tartu Ülikooli avatud uste päev efektne vaatamäng inimeste ekraanidel. Üldine osa algas ilusate videotega ülikoolis õppimisest. Seejärel pidas rektor kõne ja edaspidi rääkisid peamiselt õpilased ja natukene ka vilistlased. Toimus viie või kuue üliõpilasega vestlusring, milles arutati erinevate üliõpilaselu aspektide üle. Peamiseks teemaks oli muidugi erialavalik. Rõhutati, et 18- või 19-aastane noor ei peagi veel täpselt teadma, mis erialal terve elu töötama peab ning et TUs pole selle vahetamine üldsegi võimatu. Lisaks toimus ka erinevate erialade vilistlaste vestlusring, kus nad rääkisid oma haridusteest TUs ja vastasid tulevaste üliõpilaste küsimustele. Järgnesid ringkäigud ülikooli ühiselamutes ja TÜ Viljandi, Pärnu ning Narva kolledžite õppimisvõimaluste tutvustus. Ise võtsin pärast üldise osa lõppu osa veel ajalooteaduskonna töötoast ja õigusteaduskonna infotunnist. Esimesest võttis osa umbes tosin ajaloo huvilist. Tõlgendasime koos 19. sajandi talurahvakohtute lahendeid. Läbi vanaaegse keele avanes tükike meie esivanemate elust ja tülidest. Töötoa lõpus tutvustati ajaloo õppimise võimalusi ja sisseastumistingimusi. Õigusteaduskonna infotunnis räägiti sisseastumistingimustest, teaduskonna majast, õppetööst ja karjäärivõimalustest. Kogu avatud uste päevast jäi mulje, et

Eesti Maaülikool:
<https://www.emu.ee/>

Eesti Maaülikooli veebi-kohtingule andis energia ja jõu Sandra Raju. Tema juhitud vestluspaneel pani tudengid end vabalt tundma. Intervjueeritavad näisid sõbralikud ja rahulikud ning andsid soovitusi EMÜ-s õppimise kohta: loo häid sidemeid, võta osa ülikooli pakutavatest huvitegevusest ning esita oma tööd võimalikult

Ka meil oli avatud uste päev

12. ja 19. märtsil toimusid Treffneri avatud uste päevad Zoomis. Olude sunnil jäi koolimaja ja ruumide tutvustus ära, see-eest oli üheksandikel hea võimalus anonüümselt küsida kõike, mis pähe tuli. Suunad ja huviringid said tutvustatud, rääkisime õpetajatest, katsetest, sisseastumisvestlustest ja koolielust üldiselt. Ürituse lõpus mängiti Kahooti - selgitati välja, kui palju üheksandikud HTG legendide, traditsioonide ja müütide kohta teavad.

Küsimustele vastasid Erich Richard Rosental, Kärt Trinity Sillaots, Kadri Liis Laas, Robert Petrov ja Lulu Inari Otilia Vase.

korralikku kõrgharidust ei pea ilmtingimata otsima teiselt poolt Suurt Lompi, vaid selle võib leida ka oma kodulinnast.

Elis Riin Tars

Tartu Tervishoiu
Kõrgkool:
[https://
www.nooruse.ee/et](https://www.nooruse.ee/et)

Facebookist sain teada, et Tartu Tervishoiu Kõrgkooli lahtiste uste päev toimub veebis. Kuna ma ei olnud sealsete õppimisvõimalustega tutvunud, panin *interested* ja

otsustasin rohkem selle kohta uurida. Vaatasin kodulehele ja leidsin õenduse eriala, mis tundus huvitav. Niisiis otsustasin osaleda. Lahtiste uste päev algas kell 12 Zoomis. Sisse saamine oli lihtne, kuid väga palju oli tehnilisi probleeme. Mõned inimesed hoidsid mikrofone sees ja nende jutt segas esinejate juttu. Majatuur oli tehniliste viperustega, kuid koolimaja oli kaasaegne ja silmapaistev. Kuulasin ära ka 1-minutilised erialade tutvustused. Need oleks võinud pikemad olla, kuna ma väga palju vastuseid ei saanud. Arutelu ringi kuulasin veidi, kuid leidsin, et Tartu Tervishoiu Kõrgkool ei ole ikka koht, kuhu ma edasi tahan minna. Seejärel lahkusin lahtiste uste päevalt ja läksin tagasi tundi.

KOOLIPÄEVA ANALÜÜS

ELIS RIIN TARS ANITA ALGUS ANETTE AMA

Distantsõpe on tekitanud koolipäeva mõistes meisse kõigisse erinevaid arvamusi, olgu see kas söögivahetunni pikkuse, tundide alguse või õppetöö koormuse pärast. Analüüsisime Miilangu toimetuses ühe 10., 11. ja 12. klassi õpilase päeva.

Anette (10. kl):

Ärksin sellel päeval kell 8, sest esimene tund algas alles 8.30 (siinkohal olen tänulik õpetajatele, kes alustavad oma kella 8st tundi natukene hiljem!). Tavaliselt, kui esimene tund algab kell 8.05, ärkan ma 7.30, sest ma ei ole suuteline kohe peale ärkamist tundi minema (aju vajab väikest pausi ikka enne). Hommikust ma nii vara ei söö, vaid tavaliselt esimesel „pikal” vahetunnil. Mu köht ei ärka koos peaga. Kuna sellel päeval toimus ainult üks topelttund (õpetaja andis iseseisva töö), siis ma sattusin

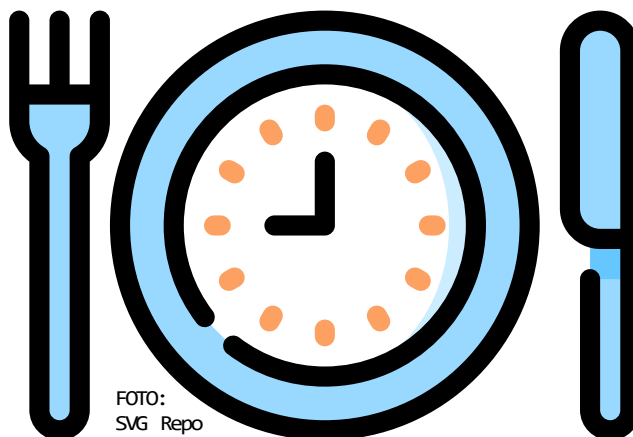
hommikusöögile varem-nii umbes kell 10. Sõin ühe korraliku võileiva ja apelsini. Hommikusöögiks (või kui aus olla, siis peaks seda minu puhul nimetama *brunchiks*) ongi mul tihti kas võileib, hommikuhelbed või kui asi väga uhkeks läheb, siis puder. Hommikuti ma ei söögi eriti palju, nii et 30-minutilisse vahetundi mahub selle tegemine tavaliselt ära küll ja söömine samuti. Peale seda tegin natukene kodutöid ja vaatasin oma sarja. Mulle isiklikult meeldib, kui tundide vahel on natukene lõsutamist, sest siis saan

tegeleda oma asjadega ja olla mina ise. Seejärel oli mul väike test, millele järgnes järjekordne paus ning siis ka viimane tund. Lõunat söön ma tavaliselt peale tunde, sest siis saan seda rahulikult teha. Tollel päeval sõin eilset pasta Bologneset, mille „valmistamiseks” kulus max 2 min - toit taldrikule, mikrokasse ja voilà.

Üldiselt olen rahul sellise süsteemiga. Kuigi tõesti, 30-minutilised vahetunnid võiksid tsipa pikemad olla, aga ega ma ei virise. Koolitöö maht on täitsa hea ja mulle isiklikult üsna meeldib, kui õpetajad annavad ka tundide arvelt iseseisvat tööd ehk ei pea videotunnis istuma. Saab teha, kunas ise tahab ja saab ka puhata.

Anita (11. kl):

Sattusin enne kolmapäevast koolipäeva magama alles kell 4 hommikul, sest kõik perioodi arvestuslikud tööd kipuvad kuhjuma ühte ajaaknasse. Ärkasin täpselt kell 8 ning kell 8.05 jõudsin videotundi. Sõin veel sellel ajal hommikusööki. Natukene nõme tunne on kaamera ees süüa, aga tühi kõht tekitab veel nõmedama tunde. Jõin kohvi ja sõin hommikusöögihelbeid. Teine ja kolmas tund olid ajaloo päralt. Nende vahel oli „söögi-vahetund”. Olin ükski kodus ning tavalise toidu tegemiseks minu jaoks 35 minutit ei jätku. Juba kiirtoit võtab väga kaua aega. Tollel päeval otsustasin teha lihtsalt friikartuleid. Fritüür soojenes ca 8 minutit ning friikartulid frittisid seal u 7 minutit. Kokku 15 minutit toidu

valmistamisele. Pean end rahulikuks sööjaks ning friikartulid jõudsin ära süüa alles 10 min pärast tunni lõppu. Üldiselt olengi harjunud 30-minutilise söömaajaga, kuid distantsõppel lõuna ajal sellist luksust omale lubada ei saa. Koolitöö maht on täitsa talutav. Võibolla on võrreldes kevadise korraldusega liiga palju „passimist” tundide vahel, mis oluliselt midagi juurde ei anna. Mulle meeldis kevadine korraldus (ühel päeval üks aine, aga põhjalikult) rohkem, sest see andis oluliselt vähem võimalusi tegevuste homse varna lükkamiseks, mida täna enda puhul kahjuks palju täheldan.

Elis Riin (12. kl):

Ärkasin kell 8:05 ja videotund hakkas 8:30. Kohe peale ärkamist ei ole ma suuteline hommikust sööma, hommikusööki sõin 10-minutilise pausi ajal, mis oli natukene peale kümnet. Hommikusöögiks sõin tihti müsli või võileiba, kontaktõppe ajal enamasti putru. Kuna matemaatika on meil ilma vahetunnita ja ei tahtnud lõunat liiga hilja süüa, otsustasin tol päeval teha lõunasöögi I pika vahetunni ajal. Eelmisel päeval võtsin hakkliha sügavkülmast välja.

Vahetunni alguses hakkasin kohe tegema, panin vee keema, hakkisin sibula ja panin selle pannile. Vee keema minemine võttis veidi aega, aga kogu toidu valmistamisele kulus 30 min. Sõin 4 minutiga toidu ära ja koristamine jäi oma aega ootama. Videotundi jõudsin õigel ajal ja koristasin köögi peale videotundi. Sellega oli ka mu koolipäev läbi. Ma väga vahetunni pikkuse üle ei kurda, kuna mul on palju vabu tunde (loobusin inglise keelest), aga arvan, et I pikk vahetund võiks olla 10 minutit lühem ja II 10 minutit pikem. Ise olen harjunud sööma peale 3. tundi ja siis jõuaks rahulikult nii söögi valmistada, süüa kui ka koristada. Koormus on minu arust piisav, meil on natukene kodutöid ja nende tegemisele ei kulu üldse palju aega. Mul on rohkem vaba aega kui kontaktõppes, saan jalutamas käia, trenni teha, lugeda ja luuletusi kirjutada. Sain isegi oma luulekogu kokku pandud. Ma sooviksin veidi rohkem iseseisvat tööd, kuna kogu aeg arvuti taga istumine on väsitav ja kõik on erineva kiirusega, näiteks matemaatikas pean ma tihti videotunnis niisama istuma, sest mul on ülesanded valmis.

SUHTLEME KURTIDEGA

HOLGER
DAHL

Hugo Treffneri Gümnaasiumis on kohustus õppida vähemalt kahte võõrkeelt, humanitaaridel kolme. Lisaks sellele on igapäevaelus võimalus võtta mõned kursused võõrkeelt väga pädevate keeleõpetajate poolt pakutavatel valikkursustel. Keelte õppimine tuleb kasuks, tänu sellele saame suhelda inimestega, kes on pärit teistest maadest ja kultuuridest. Ent äkki oleks aeg hakata õpetama nende inimeste keelt, kes on igapäevaselt meie ümber siinsamas Tartus, mitte kaugel Londonis või Pariisis.

Viipekeelt kõnelevate inimeste arv Eestis on umbes 1500. See pole mingi tänapäevane fenomen: ajaloo vältel on olnud kogu aeg tummadel suur vajadus üksteisega suhelda, kasutades oma käsi sõnade ja mõtete edastamiseks. Viipekeel on tegelikult vanem kui kõnekeel. Enne, kui homo sapiens'il kõnelemisvõime välja arenes, suheldi kehakeele ja žestikulaatsiooni abil. See kätega vehkimine on meis siiani sees, kuigi me kasutame kõnelemiseks oma suud. Ehk oled märganud, kuidas sõbraga rääkides või klassile midagi selgitades vehid alateadlikult oma kätega, proovides selle abil oma juttu selgemaks teha.

Hetkel pole Eestis väga palju võimalusi viipekeelt õppida. MTÜ THINK (think.ee) viib aeg-ajalt läbi viipekeelekursusi, kui osalejate arv on piisavalt suur. Põhiliselt leiavad need kursused aset Tallinnas. Tartu Ülikoolis on võimalik õppida eesti viipekeele tõlgiks. Samuti pakub viipekeele õppimise võimalust ka Tallinna Rahvaülikool. Lisaks on meil olemas ka eesti keele - eesti viipekeele sõnastik (www.eki.ee/dict/viipekeel/), kust saab leida vajalikke käteliigutusi, kuid sellest

Eesti viipekeele sõnastik; Eesti viipekeele sõnastik, <http://www.eki.ee/dict/viipekeel/>

kahjuks ilma baasita suurt abi ei ole.

Miks oleks meil, kellel pole rääkimisega erilisi probleeme, kasulik õppida viipekeelt? Kõige olulisem on kindlasti see, et selle abil saame suhelda tummade sõprade või võõrastega. Nad on tavaliselt väga rõõmsad ja hindavad seda, kui Sa vähemalt paar sõna üritad viipekeeles öelda. Teine hea põhjus on see, et viipekeel tuleb mõnedes olukordades kasuks ka kuuljatega suhtlemisel. Oletame, et oled kuskil lärmakal peol ja sõber tahab Sulle midagi teada anda. Selle asemel, et karjuda üle valju muusika, oleks palju mugavam kommunikeerida sellistes situatsioonides viipekeeles. Kolmandaks, lingvistika-huvilistel on võimalik avastada

hoopis teistsugust keelelist maailma, mis ei põhine sõnadel ja kirjavahemärkidel, vaid žestidel. Ka viipekeel erineb riigiti, aga mitte nii palju kui kõnekeel. Suheldes eesti viipekeeles inglasest tummaga, on tõenäoline, et teine saab Sinust enam-vähem aru, aga mitte sajaprotsendiliselt.

Kuna Eestis pole eriti viipekeele õppimise võimalusi, siis oleks selle õpetamine koolis igati tänuväärne tegu. Kui mitte kohustusliku ainena, siis vabaainena. Iseasi on, et kus leiduks õpetajaid, kes oleks nõus gümnaasistidele õpetusi jagama. See võiks siiski igale noorele kättesaadav võimalus olla, sest meil on palju lihtsam õppida selgeks viipekeel kui tummadel kõnekeel.

MIKS EI SAA LUIST OODATA LOUIS'D?

ANITA ALGUS

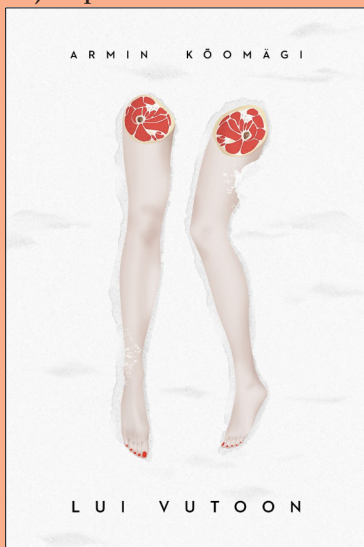
Armin Kõomägi romaani „Lui Vutoon” pealkiri võib olla intrigeeriv. Ka selle sisukirjeldus paneb mõtlema elu väärtuse üle maailmas, kus pole muud kui Sina ja asjad, kuid tavapärasel romaanis naudingut pakkuvast psühhoanalüüsist jääb siin vajaka. Roman tekkitab ka küsimusi eestlaslikus karakteris ja mõttevõimes.

Mulle jätab romaani peategelane Lui ambitsioonitu poisikese mulje. Tema lähenemine inimtühjale maailmale on naiivne ja lapsik.

On küll tore, et ta ei kaota kunagi usku inimeste leidmisesse sellest inimtühjast ilmast, kuid tegevused, mida ta ette võtab inimeste leidmiseks, ei tundu just kuigi mõttekad. Ma ei tea, kas esimene eestlasliku talupojamõistusega inimese mõte inimtühja Ülemiste keskuse peale peakski olema võimalik laulupidu, kuid minu jaoks näitas see naiivsust eestlasliku kultuuri suhtes. Romaani pealkiri ja peategelase nimi mõjuvad juba pilkavalt ning Lui käitumine teoses tekitab minus

tunde, et romaan teeb nalja eestlasliku käitumisstiili üle. Talupojamõistuse üle. Kuidas eestlane ei saa kunagi üle töö tegemisest ning kuidas tema eesmärgid pole pea kunagi globaalsed, nagu mõnel Louis' Prantsusmaalt need olla võiks.

Kui Taavi Hallimäe väidab oma arvustuses, et Lui maailmas on absoluutselt kõik tarbimiseks, siis minu jaoks seisnes romaani probleem pigem tarbimise ignorantsuses. Lui äravisatava toidu stseenist tuli välja kahe lehekülje jagu tooteid, mida keegi ei tarvitanud. Autoavarii oli veel üks näide tarbitavate asjade ignorantsusest, sest katki sõidetud autost oli peategelasel

Hannes Unt / TUUM

suhteliselt ükskõik. Kõomägi tõstab romaanis pidevalt esile, kuidas mingeid asju on liiast ning kuidas Lui jääb siiski valikuid tehes alati oma lemmikute juurde (võib öelda, et ta on ekstreemne Coca-Cola fänn). Romaani peategelase käitumine tekitab minus hoopis mõtteid sellest, et kõik pole tarbimiseks. Me oleme selle jaoks lihtsalt liiga ignorantsed.

Mind kui teismelist lugejat häiris väga, kuidas Armin

Kõomägi üritas sisse pressida Lui mõtetesse n-ö noortepäraseid väljendeid. Ma olen enam kui veendunud, et mitte ükski teismeline ei kirjuta oma päevikusse väljendeid „emmvee” või „fakk”. See on stiililt väga tehnilik ja tekitab mulle Lui pigem erilise analüüsivõimeta inimese mulje. Samas, kui palju vaimurikkust on vaja inimesteta maailmas? Sellises maailmas pole ju vaja end pidevalt tõestada. Võibolla ongi inimesteta maailm parim ignorantsetele ja vaimuvaesuse all kannatavatele inimestele, kelle elus puuduvad kõrged ambitsioonid. Ma ei tea ühtegi inimest, kes jõuaks oma elus kaugele ilma teiste inimesteta.

Analüüsides inimesteta maailma, usun, et talupoja-filosoofiaga eestlasel on seal oluliselt parem kui ühel Louis' l. Ma tajun selles maailmas palju puudulikke aspekte vaimuelu rikastamise koha pealt ning arvan, et eestlase jaoks on see ka normaalne. Isegi Lui sai sellega hakkama. Eestlane teeb ikka tööd, siis tuleb ka armastus. Lui ajab terve raamatu vältel oma jonni nagu eestlasele kombeks. Prantslasest Louis oleks aga oma keerukate lähenemiskatsetega seal maailmas hullunud. Seda narratiivi võib võtta lahti ja panna kokku mitut pidi, kuid lõpuks jääb siiski alles probleem 21. sajandist – ignorantne tarbimine. Seda teeme me kõik ja seda teeb ka Lui. Kahjuks jäi romaanis esitamata lahendus sellele probleemile. Võibolla seetõttu, et me keegi ei oska seda lahendada.

GOLF – ŠOTLASTE RAHVUSLIK UHKUS

MARTIN
OTTAS

Golf on mäng, millest kõik on midagi kuulnud, kuid justkui keegi seda ise ei harrasta. Seda seetõttu, et Eestis on golfi populaarsus oluliselt väiksem, kui näiteks Lääne-Euroopas või Põhja-Ameerikas. Selle mängu kohta on mitmeid eelarvamusi, nagu näiteks see, et golf on ainult keskealiste rikaste meeste mäng. Tegelikult pole see nii.

Mis on golf?

Golf on Šotimaalt pärit spordiala, mida tänapäeval nimetatakse sageli ka šoti rahvusspordiks. Tänapäeval harrastatakse golfi kõikjal maailmas, ent kõige populaarsem on golf siiski inglise keelt emakeelena kõnelevates maades. Mängu eesmärgiks on lüüa pall võimalikult väheste löökide arvuga auku, selleks kasutatakse golfikeppe. Palli peab lööma just sellest asukohast, kuhu ta eelmise löögi järel kukkus, sõltumata sellest, kui ebamugav see olla võib. Golfi mängitakse selleks spetsiaalselt kujundatud muruväljakutel.

Mängu käik

Mängu alustatakse tiialalt, mis on madala muruga nelinurkne kast. Esimene löök tehakse tavaliselt Puu-1 kepigaga ehk *Driver*'iga, sest see lööb palli kõige kaugemale. Lühematel radadel alustatakse vahel ka mõne teise kepigaga. Enamasti

asetatakse pall alguses valgele tikule ehk tiile, see annab võimaluse palli paremini õhku lüüa. Järgmisena sõltub golfari tegevus juba sellest, kuhu pall maandus. Kui pall maandus madala muruga alale ehk *fairway*'le, siis on mängijal lihtsam mängida, sest kasutada saab nii puu- kui raudkeppe. Kui pall maandus kõrge muruga alale, siis on mängijal raskem head lööki sooritada. Veel raskem olukord on siis, kui pall lendas liivapunkrisse. Siis kasutatakse palli liivaaugust välja löömiseks *wedge*-keppe, samas on oht, et palli ei saada kohe tagasi murule, vaid rikutakse oma skoor ära korduvate löökidega punkris. Golfiauku ümbritseb väga madala muruga ala, mida kutsutakse griiniks (*green*). Tavaliselt maandub pall enne auku jõudmist sellel alal, sealt teda enam kaarega õhku ei lööda, vaid veeretatakse mööda maapinda auku.

Golfiväljak

Tavaline täismöödus golfiväljak koosneb 18 rajast, on olemas ka üheksa ja teiste radade arvuga väljakuid, kuid need on erandid. Golfiväljakul on ka alati harjutamiseks mõeldud alad. *Range*'il saab harjutada kauglööke ning lähilöökide oskust saab parandada näidisgriinidel. Väljaku juures on ka klubimaja, kus saab aega maha võtta. Seal on restoran või baar ja riietusruumid. Kuna golfarid jäävad sinna pärast mängu

lõppu tihti alkoholi jooma, kutsutakse seda ka 19. auguks.

Par

Par on löökide arv, millega kogenud mängija peaks palli auku saama. Selleks, et saada *par* 5 rajal *par*, on vaja lüüa pall 5 löögiga auku. Enamike radade *par* on 3, 4 või 5, olemas on ka kuni *par* 7 radu. Valdavalt on väljakutel *par*'ide summaks 70-73 lööki.

Kuidas golfiga alustada?

Kui inimene soovib alustada golfi harrastamist, siis niisama väljakule minna ja mängima minna ta ei saa. Enne on vaja läbida *Green card*'i koolitus (kestusega 10 tundi, jaotatuna kahele päevale), kus alustajatele tutvustatakse reegleid, väljaku kasutamise korda ja õpetatakse ka lööke sooritama. Kindlasti pole see kursus ammendav, oskajaks golfariks saamiseks on vaja palju harjutamist, kuid koolituse läbimine annab inimesele õiguse golfiväljakul mängida. *Green card*'i saab endale teha golfiklubides üle kogu Eesti. Kui inimene pole ka pärast kursuse läbimist kindel,

FOTO: martialred stock.adobe.com

Golfkepid

- Golfikotis võib samaaegselt olla kuni 14 keppi.
- Kepe on erinevat sorti, kõigil neist on oma eesmärk.
- Puukepid (*wood*) on kõige kaugemate löökide tegemiseks. Kepi nimi tuleneb ajaloolisest harjumusest, nimelt olid need vanasti puust, tänapäeval on nad siiski tehtud enamjaolt titaanist. Puukeppidega saab lüüa madalalt murult.
- Raudkepid (*iron*) on löökide tegemiseks kõrge muruga või muudest säärastest kohtadest, kus puukeppidega lüüa raske. Samuti kasutatakse neid madala muruga aladel väiksema kaugusega löökide jaoks.
- Hübriidkepp kombineerib *iron*'i ja *wood*'i omadusi, ka vahemaa, kui kaugemale ta palli suudab lüüa, jääb nende kahe vahele.
- Raudasid ja puukeppe nimetatakse järgmiselt: esimesena kepi liik ja seejärel number, näiteks Raud-7. Number tähistab kepi otsa kalde suurust, mida suurem number, seda suurem kalle ja seda lähemale kepp lööb. Näiteks Puu-3 lööb kaugemale kui Puu-5.
- *Wedge*-tüüpi keppidega lüüakse lähilööke, samuti lüüakse nendega palli, kui viimane on sattunud liivapunkrisse. *Wedge*-kepid on justkui raudkepid, kuid väga suure kaldega.
- Kui pall on jõudnud augu lähedale väga madala muruga alale, kasutatakse selle lõplikuks auku löömiseks *Putter*'it. Sellel kepil puudub kalle, ta ei löö palli õhku vaid veeretab mööda muru augu poole. *Putter*'it kasutatakse täppislöökideks.

kas ta püsivalt golfiga tegeleda tahab, siis pole vaja varustust muretseda, kõike vajalikku saab rentida. Pikemalt harrastades on siiski rahaliselt palju kasulikum soetada endale oma isiklik varustus.

Kus Eestis golfi mängida saab?

Meie kodumaal on seitse täismöödus golfiväljakut. Kahjuks pole imelikul kombel meie kodulinna Tartus hoolimata elanike arvust ühtegi väljakut. Lähim võimalus golfata on Otepääl. Otepää golfirada on mitmekesine ja künklikum kui teised Eestimaa väljakud. See on ka ainus koht Baltikumis, kus saab mängida par 6 rajal. Pole üllatus, et enim golfiväljakuid asub Eestis Tallinna külje all: Niitväljal, Jõelähtmel ja Rael. Pärnus asub kaks väljakut: Valgeranna ja Pärnu Bay Golf Links, viimane on Eesti ainus links-tüüpi väljak (seda tüüpi väljakud asuvad rannikul, seal mängib olulist rolli tuul ning palju on

liivapinnast). Viimane, ent sugugi mitte halvim väljak asub Saaremaal Kuressaare linna ääres. Sealne väljak asub keset ilusat Saaremaa loodust.

Golfi kasulikkus

Kuigi võib vaielda, kas golf ikka on päris spordiala, siis olenemata sellest on tal kindlasti hea mõju tervisele. Ühe mängu jooksul läbib mängija palju kilomeetreid jala, võin selle illustreerimiseks enda elust näite tuua.

Oktoobris tahtsin ma teada, palju maad ma ühe mängu ajal läbin. Pulsivöölt sain teada, et näiteks ühe Saaremaa väljakul mängitud *round*'i ajal läbisin ma 13,8 km. Kuna mäng on lõbus ja kaasahaarav, siis ei pane sellist aktiivsust tähelegi, ent ometi on regulaarne golfi mängimine südamele väga kasulik. Jah, on ka võimalus rentida golfiauto ja sellega füüsilist koormust vähendada, kuid tavaliselt seda ei tehta, sest rent on küllaltki kallis ja tervisele on kasulikum ise

kõndida. Seetõttu pole isegi üheksakümnendates eluaastates golfarid harv nähtus: nende tervis on aastakümneid golfi mängides karastunud.

Golfi võlu

Mina sattusin golfiga tegelema üpris juhuslikult, minu suvila asub Saaremaa golfiväljaku lähedal ja ma käisin mitmel aastal harjutusväljakul kätt proovimas. Eelmisel aastal sain ma aga *Green card*'i kursuse sünnipäevaks ja siis sain ma proovida päris väljakul mängida. Golf osutus väga põnevaks ajaviiteks, mis võlus mind täielikult. Midagi erilist on selles tundes, kui lööd oma isikliku rekordi või lihtsalt perfektse löögi. Seega kutsun ma ka Sind, kallis treffnerist, golfis kätt proovima! Mina isiklikult ei arvanud enne mängima hakkamist golfist suurt midagi, ent kui juba mängima hakkasin, siis avastasin enda jaoks justkui uue maailma. Proovi Sinagi golfamas käia, võib juhtuda, et leiad endale kogu eluks huvitava hobi!

KULDSEIMATE KÄTEGA TREFFNERI VILISTLANE

AADI
PARHOMENKO

Hugo Treffneri monument Ülejõe pargis, meie kooli „silt”, Treffneri reljeef Rüütli tänava poolses küljes, Tartu sümbol „Suudlevad tudengid”, millest mitmel pool maailmas illegaalseid koopiad on vorbitud, ja paljud teised tuntud skulptuurid on 1977. aasta vilistlase, skulptor Mati Karmini kätetöö. Miilang otsustas uurida, kuidas mõtestab kunstnik oma töid ning mida mäletab ta oma kooliajast. Tuleb välja, et koolielu HTGs (toona A. H. Tammsaare nimelises Tartu 1. keskkoolis) erines päris palju tänasest.

Millised on Teie mälestused oma kooliajast, mida oleks siin paslik meenutada?

Helged nagu nooruses ikka... Mitmekesised. Toon sihilikult markantsemaid näiteid, et ei läheks läägeks.

Toimus sussikontroll, mida õpetajad teostasid hommikuti kooli uktsel. Need, kes juba klassis olid, viskasid ootajatele aknast sussid alla. Tundide alguses suleti ka garderoobi kolisevad metallist võrkused. Igavusest sai tunniajal imetletud kooli kõrval asuva kiriku terrakotakujusid ja vaheajal teise korruse klassiakendest kiriku varemeisse lahtistesse aknaavadesse vanu tenniseid ja muud kraami loobitud. Siseõue, mille keskel kõrgus masuudi-vaati [masuut - kütteõli, toim.] varjav mägi, sõitis kord nädalas tankurauto. Siis lõhnas kogu hoov kevadpäikeses meeldivalt masuudi järgi.

Oli tore, kui tunnist saadeti kriiti tooma, mida sai alt katlamajast (kuiv koht). Seal oli väga soe ja romantiline... seal oli alati kummaline seltskond, kes küllap pidevalt kärakat pani. Lõpuks seal keegi naisalkohoolik väga brutaalsel

kombel tapetigi.

Esimene direktor, kedamäletan, oli auväärt ajaloolane Allan Liim, tõeliselt väarikaskoolijuht. Minu lapseõlvemälus tõeliselt hiigelkasvu kogukas härrasmees, kes jalutas distsipliini ettenäitamiseks vahetunnil piki kooli koridori edasi-tagasi. Piki koridori kõndisid tema ümber, vahetussusse lohistades, ka õpilased, kes põrnitsesid silmanurgast suurt juhti. Tervitati aupaklikult. Aknalaudadel istumine, aga ka mistahes jooksmine või müramine, polnud lubatud. Püha protsessiooni jälgis samal ajal korrapidaja-õpetaja, kes ringlevas koridorimassis kaasa jalutas. Küllap oli selleski miskit arhailist, kadunud vabariigi aegset ja väarikat.

Üheksanda või kümnenda klassi füüsikaeksamilt sain ka oma esimese kogemuse teoga, millesugust tänapäeval peetakse kriminaalseks. Kuna keegi polnud igavalt ja kehvalt esitatud õppeainet eriti õppida viitsinud, otsustasime kogu klassiga loovama lahenduse kasuks, tundes meestest koosneva eksamikomisjoni hingelisi nõrkusi. Klappisime raha ja

ostsime paar pudelit kõige paremat konjakit. Kohustus altkäemaksu üleandmiseks tehti mõistagi mulle kui valitud klassivanemale. Risk oli suur meile kõigile sellise afääriga tegelda. Hankisin kuskilt tugevast materjalist kilekoti, millesse asetasin mingite suvaliste raamatute vahele külili kaks pudelit. Koputasin eksamiärevuses uksele, selle avas lühikest kasvu sõjaka ilmega õpetaja ja küsis: „Mis mureks, Karmin?” Ütlesin, et tõin talle raamatu ära. Tema küsis: „Mis kuradi raamatu?” Kotisuud avades taipas ta, mida silmas pidasin, mühatas rahulolevalt ja kadus ukse taha. Eksami algus venis parkümmend minutit. Läksime oma nelja sõbraga esimestenaksamiruumi, et laua ees pileteid valides üht komplekti spikreid just valitud piletinumbrite alusel kamraadide vahel laiali jagada. Ajaloolises füüsika-auditooriumis heljus mõnus kohvi ja konjaki lõhn. Komisjoni meelolu oli joviaalne. Hiljem kuulsin, et kaunite säärtega lihtsameelsel tütarlapsel oli just eksamilaua ees miniseeliku alt pikk

kokkuvolditud spikririda alla rullunud... Õnneks ei kukkunud keegi eksamil läbi.

Millised õppeained Teile koolis meeldisid?

Paraku oli meelde jääv vaid kirjandus, mida andis ülikooli õppejõud, teatri- ja kirjandusloolane Ants Järv. Ilma temata poleks koolist vist nõnda säravaid, idealistlikke mälestusi. Ta oli minu jaoks tõeline guru, vaimne eeskuju. Tema abikaasa Armula Järv oli minu esimene, väga soe ja südamlük klassijuhataja. Meeldisid ka teised nn pehmed ained: ajalugu, botaanika, geograafia. Kuna reaalsed mulle ei sobinud, valisin pärast põhikooli nn tavaklassi, mille boonuseks oli autoõpetus. Pidime saama veoautojuhiloa. Vaatamata põhjalikule õppele me neid lube paraku ei saanud, sest keegi kooli juhtkonnast ei viitsinud vormikohaseid pabereid,

eksamiaeg ja muud sellist korda ajada.

Reaal- ehk eriklassist, kuhu ma õpitulemuste alusel oleksin ka sisse saanud, võrsusid tänu selles klassis valitsenud vaimusele suurepäraseks isiksused: diplomaat Simmu Tiik, edukad ettevõtjad Andres Hellenurme ja Avo Isak, muusikafriik Tiit Kusnets jne.

Milline olite Te kooliajal? Kas olite viieline õpilane?

Kaugel sellest! Keskkooli ajal sain häid hindeid vaid humanitaarainetes, reaalainetes vingerdasin kolmede-neljade vahel. Näen siiani õudusunenägusid, et ma pole üheski matemaatika, keemia, füüsika või vene keele tunnis käinud ja kohe on kooliaasta lõpp. Ärkan neil hommikuil siiani higisena.

Millal ja kuidas tekkis Teil huvi skulptuuri vastu?

Milliseid erialasid Te veel kaalusite?

Alateadvuses küllap väganoovalt. Voolisin värvilisest plastiliinist väikseid kujakesi, autodelepanin nõobid ratasteks, et need mööda lauda libiseks. Käsitöös oli esimene kooliülesanne traatkarkassile keritud värvilistest lõngadest loom. Tegin kaares seljaga mustvalge kassi, sõbra kunstitudelise ema abiga. Sünnikodu lähistel on Raadi kalmistu, kus lapsena vanematega sageli käisin. Kalmistu on silmini head skulptuuri ja sepi täis: Starkopf, Koort, Weitzenberg jne. See mõjutas mind kindlasti. Ega ma miskit kaalunudki. Mingi aeg mõtlesin ka kirurgitööle, oleks ehk teise võimalusena selle eriala valinudki. Otsus skulptoriks hakatasündisilmselt alateadvuse otsusel. Küllap oli see „Jumala sõrm“. Lihtsalt otsustasin. Ehk tundsin endale määratud tee instinktiivselt ära, nagu nüüdseks selgunud on. Jalutasime

Mati Karmin
„Suudlevate
tudengite“
taustal.
FOTO:
[http://
www.eestiki
rik.ee/](http://www.eestikirik.ee/)

lõpuklassis oma hea sõbra, samuti „maailmaparandaja“, tänase bioloogia doktori Andres Hellenurmega pikki õhtuid ja öötunde mööda Tartut ja unistasime, mida saaks teha uue Eesti jaoks, mis elas tookord vaid meie unistustes. Meie mõlema ideed olid tol ajal sügavalt utoopilised.

Hugo Treffneri Gümnaasium asub Tartu vanalinnas. Kas ja kuidas aitas huvi tekkimisele skulptuuri või kunsti vastu üldisemalt koolimaja oma erinevates stiilides osadega ning selle ümbrus?

Pigem lummasid mind suur ja kaunis naabruses asuv kirik ning hiiglaslik kūrpressi meenutav puu kiriku kõrval. Ka kõnnitee graniitplaadid kooli ning kiriku vahel. Enim mäletan kooli aulat, kus marmoriks maalitud kipssammaste vahel toimusid pidulikud aktused. Mäletan meie klassiõde Mari Elkenit, kes suutis piduliku ürituse avanumbrina võluvalt peast esitada Tammsaare „Tõe ja õiguse“ esimese osa esimesed kolm lehekülge. Tookord ei teadnud keegi, et samas lavaseinal oli kunagi marmortahvel Vabadussõjas langenud treffneristide nimedega. (Minu fotokogus on pilt originaaltahvlist, mida ümbritseb väike metallvõre ja tohutul hulgal lilli.) Kõige vahvamakssiseruumiksonminu mäluskõrge, astmeliselt tõusvate põrandapindade ja suletavate luukidega füüsikaauditoorium, millest õhkus tõeliselt salapärast ajaloolist teadushimu.

Kuidas sünnib tellimusest

idee ja ideest skulptuur? Milline üldse on ühe skulptuuri valmimise protsess?

Jään vastuse võlgu, see on liiga pikk jutt. Iga kord on erinev. Kokkuvõtlikult: skulptuuri loomine on nagu põgenemine Alcatrazi vanglast lennukiga, mida sul veel pole. Alles siis, kui rattad on maast lahti, hakkad uskuma, et ehk õnnestub. Hugo Treffneri monumendi saamislugu algas nõukogude ajal ja lõppes, kui president Lennart Meri selle üheksa aastat hiljem (sic!) 1997. aastal avas.

Valmistate skulptuure ja reljeefe erinevatest materjalidest, peamiselt pronksist, kivist ja erinevatest metallidest. Milline materjal ja tehnika Teile endale kõige südamelähedasem on?

Kalleim on pronksitöö (mis on ju ka metall), efektsema ja vähema maksumusega saab monumentaalskulptuuri terasest. Charles Leroux`

mälestusmärk Pirital ning Juri Lotmani monument Tartus on roostevabadest terastorudest. Põlvamaal, Ihamaru teeristis, mille lähistel on ka minu suvekodu, asub kolme meetri kõrgune skulptuur „Rändaja“, mis on terasplekist detailidest kokku keevitatud ning siis roosteseks muudetud. Kivi ma ei armasta, see on liiga tuim ja uskumatult töömahukas.

Olete oma töödes kasutanud ka ebatraditsioonilisi materjale, näiteks endisest Naissaare miinitehasest pärit miinikesti. Kuidas mõtestate enda jaoks surmarelvade osadest mööbliesemete ja skulptuuride tegemist?

Relvad ongi ju surmamiseks. Ilma inimeseta need enamasti ei tööta. Relvad on inimkonna kõige geniaalsemad leiutised läbi aegade, on alati olnud. Mina välistan need erinevad pooled ja püüan võtta parima. Meremiin on olnud pea muutumatuna kasutusel 120 aastat. Vaid sütikute tüüpe on muudetud ja lõhkainekogust ehk suurust. Mind on lummanud miinide disain: ümar disainilikult perfektne kera-moodul. Kera, kuup, kana-muna ja meekärg on maailma geomeetria ilmingud.

Milline enda arvukatest skulptuuridest on Teile kõige hingelähedasem?

Mõistagi Tartu Suudlejad, Siga ja ka Tõnisson [„Suudlevad tudengid“, „Pronkssiga“ ja Jaan Tõnissoni monument Tartus, toim.]. Lisaks Tallinnas Charles Leroux [„Julgetele ja teotaheliste inimestele“,

toim.]. Piritall ning Hiiu maal Tahkuna ninal M.S Estonial hukkunud laste monument [„Estonia lapsed”, toim.].

Skulptuuri loomine on nagu põgenemine Alcatrazi vanglast lennukiga, mida sul veel pole. Alles siis, kui rattad on maast lahti, hakkad uskuma, et ehk õnnestub.

Mis huvid Teil peale kunsti veel on?

Olen juba 25 aastat kogunud (ostnud) esimese Eesti Vabariigi aegseid olustikufotosid ehk umbes 6000 ühikut, mille hulgas on pilte eluolust, sündmustest, paikadest jne. Neid heas valguses luubiga vaadates jääb mulje, justkui oleksid ise sellel ajal seal olnud. Tekib tõene tervikpilt. Juba nõukogudeaegse õpilasena ihalesin eelmist vabariiki. Mul olid vanad vanemad, elanud osa oma teadlikust elust esimese vabariigi ajal. Kodus oli palju toliaegseid esemeid, hoolikalt peidetud kirjandust ja mõttelaad. Ajalugu ongi minu hobi ja kirg. Me ei tohi iialgi unustada, et oleme eestlased, ega sulanduda järgmisesse liitriiki! Ei tohi kaotada oma keelt, kultuuri ega rahvuslikke tõekspidamisi. Ei tohi müüa veel viimaseid maalappe - oma maad, mis peab kuuluma teile ja teie lastele. Olen hakanud koguma ka nõukogude jaburat disaini, Lenini märke ja muud,

FOTO: https://www.inyourpocket.com/tartu/monumental-tartu_74300f

mõttega teha ükskord hoiatav näitus pealkirjaga „Ma sündisin Nõukogude Liidus”, et ka noorem, teie põlvkond, tajuks ohtu, mis kaasneb enda mõtlematu müümisega, kaasaminekuga globalismi lollustega. Ajaloost peab õppust võtma. Teatud mõttes globaalne ja multikultuurne oli ka tookordne „võrdsete” liit CCCP, kuuendik kogu planeedist, kuni Kuubani, kus inimesed pidid mõtlema ühtemoodi.

Olete Tartu Kõrgeimas Kunstikoolis skulptuuri eriala professor, seega puutute igapäevaselt kokku noorte inimestega. Kuidas erinevad tänapäeva noored Teie noorusaja noortest?

Absoluudi mõistes pole inimestel nii lühikese ajaühiku raames vahet. Sain oma esimese lauatelefoni tänu kirjale toonase kultuuriministri, tõeliselt austatud Lepo Sumera poolt sideministrile. Otsin ise välja neli telefoniposti, mis paigaldati minu majani, kui olin saanud Eesti Kunstnike Liidu

presidendiks 1992. aastal. Suurem osa inimesi pidi oma telefonikõned tegema metallputkades. Üks niisugune asetses ka meie kooli naabruses suure „küpressi” lähedal. Nüüd võtan kaminahommikulesmalt oma telefoni ja vaatan läbi Facebooki ja Whatsappi sõnumid. Seejärel ütlen abikaasale tere ja kallistan teda. Tõepoolest, maailm meie ümber muutub väga kiiresti. Inimhing jääb aga samaks. Nooruse jõudu, unistusi ega idealismi ei lammata miski. Mistahes kool, riigikord ega erakondlik „ärapanemine” ei suuda pärssida inimesi, kel on sisemine kutsumus, sund ja eesmärk. Kunstihariduse kvaliteet on ELi nõuetele vastavalt mugandatud pearahastustemiks, mis võimaldab paljudel lihtsalt koolis vegeteerida ja lapsepõlve pikendada. Andekad ja sihikindlad aga saavutavad oma eesmärgi varem või hiljem.

On Teil mõni nõuanne oma eriala valivale treffneristile?

Minu ajal kandis meie kool A. H. Tammsaare nime. Mis oleks Eesti kultuur ilma tema ja härra Mauruseta. Püüdke alati saada ja jääda Indrekuteks, kes järgivad oma tähte, ükskõik kui kõrgel või nähtamatult see ka säraks. Millalgi te küündite selleni ja saate õnnelikeks. Ärge iialgi häbenege oma rahvust, keelt ja väikest, inimestest tühjenevat Eestimaad! Kui võimalik, palun ärge müüge midagi neist! Lühiajaline rikkuse- ja edulummus ei korva iialgi kaotatud, mida pole enam kunagi võimalik tagasi saada.

AGNES ARUMETSA – SEIKLEJAST KUNSTIHING 12.D KLASSIST

ELIS RIIN TARS

Agnes on kõike muud kui igav. Teda võib näha sihikindlalt Tartut uudistamas, kaameraga ringi uitamas, tantsimas ja kunsti loomas. Võtsin Agnesega ühendust, et tema põnevad mõtted ja toimetused ka lugejateni tuua.

Kirjelda ennast kolme sõnaga.

Julge, lõbus, keeruline.

Millega tegeled vabal ajal?

Olen koos sõprade ja perega. Suvel võib mind arvatavasti leida kuskil Tartus ringi uitamas (mulle meeldib väga Tartut nii jalgsi kui ka rattaga avastada). Keeruline on öelda, mis ma vabal ajal teen, sest mulle tundub, et seda on raske paari sõnaga kokku võtta - ma teen palju asju.

Kuidas avastasid hiphopi? Mis on seal see, mis Sinu silmad särava paneb?

Olen tantsinud juba 12 aastat. Alustasin Shaté tantsukoolist ning saatuse tahtel oli mu esimene grupikava hiphopstiilis. Tundub, et sedasi 7-aastane Agnes selle tantsuarmastuse leidiski.

Kõige enam meeldib mulle hiphopi *freestyle*, sest improviseerides on mul kõige enam vabadust end tantsuliselt

väljendada. See on minu jaoks kõige tähtsam.

Oli aeg, mil ma uskusin, et tantsust saab miski, millega tegelen professionaalselt terve elu. Üks hetk mu soovid aga muutusid ning ma loobusin sellest mõttest. Praegu on tantsimine minu jaoks eneseväljendusviis ning loominguine hobi, mis teeb mind lihtsalt õnnelikuks.

Kõike ei peagi oskama. Meil kõigil on omad tugevused.

Mis on su parim mälestus seoses tantsuga?

Oi, neid häid mälestusi on palju. Kõige paremad hetked meenuvad mulle just seoses nende inimestega, kellega olen tänu tantsule tutvunud. Nii Eestist kui ka välismaalt.

Sa tegeled ka filmindusega. Mida Sa filmid, miks?

Mulle meeldib videole salvestada kõike ägedat ja ilusat enda ümber. Tihti on need olukorrad ja inimesed, mis ja kes mind ennast väga inspireerivad - näiteks alustasin eelmisel aastal dokumentaal-

filmi tegemist ühest Tartu kunstnikust (Stina Leek). Kahjuks on üksi väga raske nii suurt projekti teha. Loodan, et see kunagi ikka valmis saab.

Mis see ÄSS täpsemalt on?

ÄSS on kunstiprojekt ja Eesti underground-kunstnike loomingut rõivastele toov bränd, mis kasvas välja Mäshroom Studiost. Põhimõtteliselt teeme kõike, mis meile endale rõõmu ja põnevust pakub. Alates üritustel riieteid siiditruki tegemisest ning lõpetades tänavakunsti ja maskide disaini konkurssidega. Samuti on meie toodetel limiteeritud tiraaž, seega kõik tooted on täielikud rariteedid. Iga särk on kunstiteos.

Kuidas Sa sellesse projekti sattusid? Mis Sulle selle puhul kõige rohkem meeldib?

Mind kaasasid sellesse projekti Sirla ja Stina Leek eelmise aasta lõpus. Siis asusimegi kolmekesi brändi välja töötama ning plaane seadma.

Kas kõik saavad ÄSS tooteid osta? Kuidas?

Kindlasti tasuta meil silm peal hoida Instagramis @zss.room. Seal anname alati uutest projektidest teada. Mõned tooted on juba saadaval ka veebipoes zss.ee/pood.

Agnese soovitused

Podcast: Elu Looming podcast <https://open.spotify.com/episode/4vV73W7Nq1Tz3ix4wZHZTF?si=8jMF136eRq-eNM3IDmIStA>

Jäätis: Raks

Kohvik: Karlova Kohv

Toit: Tokumaru maapähkline tofu-avokaado don

Laul: Apelsin „Igatsus”

Raamat: „12 asja, mida koolis ei õpetatud, aga mida kõik peaksid teadma”

Film: „Shawshanki lunastus”

Seriaal: „Peaky blinders”

Suunamudija: @katriinhu

FOTO: Erakogu

Missugust muusikat Sa kuulad?

Ma kuulan peaaegu kõike, aga popmuusika mulle enamasti kohe üldse ei istu.

Oled hakanud podcaste kuulama. Kuidas need avastasid ja mille vahendusel neid kuulad?

Viimasel ajal kuulan palju podcaste tõesti. Minu lemmikud on näiteks Podcast Mull, Elu Looming Podcast ja Tissident. Palju saateid kuulan ka seepärast, et olen nendeni jõudnud tänu mulle huvi pakkuvatele saatekülalistele.

Kui saaksid minna

kuhugi riiki, siis kuhu ja miks?

Mehhikosse Yucatani poolsaarele. Tahan külastada cenote'sid [cenote - maa-alune veesilm, toim.] ja maiade templeid.

Midagi, mis Sind inspireerib?

Mind ümbritsevad inimesed ja nende isiksuste mitmekesisus.

Kui saaksid külastada mingit planeeti, siis milline see oleks. Miks?

Veenus – lihtsalt oleks äge.

Huvitav fakt Sinu kohta, mida teised ei tea.

Mul oli kunagi lisahammas, mis kasvas suulaest välja. Enam seda pole. Päris võimas.

Mis loom Sa oleksid ja miks?

Metsnugis – ta on mu spirit animal.

Kuidas sattusid Treffnerisse ja humanitaarsuunda? Oled oma valikuga rahul?

Hülgasin viimasel hetkel Härma ja sammusin Treffnerisse. Loodus ega reaal poleks mulle sobinud, seega oli humanitaarsuund kõige õigem valik.

Minu suunal on nii häid kui ka halbu külgi, kuid ma olen oma valikuga rahul.

On Sul juba plaan, mida pärast lõpetamist teha?

Tahan minna ülikooli, rohkem ma ei tea.

Mingi õpetaja ütlus, mis on meelde jäänud.

„Are you Irma or Agnes?” - Ülli Roostoja ajas alati mind ja minu klassiõde Irmat segi.

Mida ütleksid oma 10-aastasele minale?

Ei tasu liialt põdeda.

Jaga elutarkust.

Koolikaaslastele ja tulevastele gümnasistidele: ärge pabistage. Kõike ei peagi oskama. Meil kõigil on omad tugevused.

Üks mõte või hea soov abiturientidele.

Ma loodan, et kõik koolikaaslased leiavad endale eriala või uue tee, mida nad naudivad ja on seda tehes õnnelikud.

PARIS HILTON – THE ORIGINAL SUUNAMUDIJA

ANITA ALGUS

Paris Hilton - naine, kes sai kuulsaks, sest ... ta on kuulus? Me kõik oleme Paris Hiltoni nime mingil hetkel oma elus kuulnud, kuid me kipume unustama Hiltoni hotelliketi „pärijanna” rolli meie tänastes harjumustes.

Pärijanna

Parise vanavanaisa oli Conrad Hilton, Hiltoni hotelliketi asutaja. Hotellikett alustas 1919. aastal Texasis ning 1954. aastal ostis Hilton 111 miljonit USD eest Hotels Statler Company, mis oli tollel hetkel maailma kalleim kinnisvaratehing. Muuseas tegi Conrad Hilton 1965. aastal hotelli spetsiaalselt naistele. Hiltoni asutaja suri 1979. aastal 91-aastasena, aga hotelliketti juhtis juba 1966. aastast Parise vanaisa Barron Hilton.

Barronil oli häbi oma lapselapse elustiili pärast (kuna ta rüvetas tema arust Hiltoni nime) ning ta soovis kogu oma pere seetõttu karistada. Algselt perele planeeritud 4,5 miljardist USA dollarist läks 97% heatevusele

Tinkerbelle ehk koer, kelle net worth on 7 miljonit

Richard Corkery/NY Daily News Archive/Getty Images

FOTO: <https://twitter.com/ParisHilton>

ning 3% (ehk u 135 miljonit USD) läks jagamisele 24 pereliikme vahel.

Paris Hilton leidis aga teisi viise, kuidas raha teenida. Enne päranduse kaotamist jõudis ta välja anda kaks raamatut, mis räägivad tema kui pärijanna elust, ning hiljem lõi ta megabrändi. Praegu on ta vara väärtus 300 miljonit USA dollarit.

Parise kuulsus

Paris sündis küll väga kuulsasse perre, mis tähendas, et ta elu oli kogu aeg rambivalguses olnud, kuid ühel hetkel muutus Parise kuulsus ennenägematuks. Naisest sai esimene inimene, keda me saame tänapäeva

mõistes suunamudijaks kutsuda. See tuli aga teatava hinna eest. Parise kuulsus algas alaealisena New Yorgi ööklubides pidutsemisest ning saavutas ennenägematu punkti kui temast avaldati sextape. Tänapäeval pole see justkui midagi uut - me loeme pidevalt kollase meedia kaantelt, kuidas D-kategooria kuulsused omale sedasi nime teevad, kuid 2003. aastal oli see sensatsiooniline. Skandaal valmistas palju häbi nii Parisele kui ka tema Perele ning loo kinnimätsimisega tuli näha palju vaeva.

Paparatsod ja laiem avalikkus oli aga siiski Parisele pöördes. Ühe kuulsama meediaagentuuri juht Sheeraz Hasan ütles, et paparatsod-äri ehitati üles täielikult Paris Hiltoni pealt. Tema agentuuris jälitas 2000. aastate alguses Paris Hiltonit 100 paparatsot päevas. Üks pilt Parisele oli väärt 50 000 - 1 000 000 dollarit.

Tõeline kuulsus tuli aga sarjast „The Simple Life”, kus Paris Hilton Nicole Richiega maale

kolis ning „lihtsat elu” elada püüdis. Muidugi võib ette kujutada, et see oli suhteliselt katastroofiline, kuid ameeriklastele pakkus see sari palju meelelahutust. Esimese osa esilinastus kogus 13 miljonit vaatajat üle USA. Võib ainuüksi ette kujutada, mida see meelelahutustööstuses tähendab.

Parise mõju

Paljud asjad, mida tänapäeval teeme, on saanud alguse Paris Hiltonist. Nii ka selfie. 2004. aastal võttis Paris oma digitaalkaamera ja tegi iseendast pilte, sest talle ei meeldinud, kuidas paparatsod teda kujutasid. Moemõjudest ei jõua ära rääkida - tänu temale olid 2000. aastate hittideks *Juicy Couture*'i dressikomplektid, madala pihaga teksad, nabasärgid, logodega riided,

erinevad juuksestiilid ja paljud teised trendid. Kui Sa arvad täna, et roosa huuleläige on ilus ja armas, siis suure tõenäosusega on Sind mõjutanud Paris Hilton.

Paris Hilton tegi populaarseks ka kuulsustest lemmikloomad (teatavasti on tänapäeval peal igal kuulsusel ka kultuslik lemmikloom) oma chihuahua Tinkerbelliga. Paris andis hoogu

ka kuulsuste parfüümide tegemisele, kui ta 2000. aastatel seda suunda tugevalt omaenda parfüümidega ajas.

Paris oli esimene inimene, kellest inimesed nii suurel mahul eeskuju võtsid. Täna arvab ta, et tema kuulsus aitas luua sotsiaalmeediast koletist. Koletist, kus on enneolematu roll suunamudijatel ja nende väärtustel.

BALLIKAASLASE LEIDMINE ELIS SEEKORD ERITI LIHTNE SAARELAID

Ball lükati küll järgmisesse õppeaastasse, aga meenutamaks, et meil selline sündmus üldse toimub, otsus korraldajaklass avalikustada midagi uut ja põnevat tulevase balli korralduse kohta. Nimelt ei tohiks seekord ballikaaslase leidmisel probleemi tekkida, sest kõigile osalejatele loositakse kaaslane.

Ballikaaslase leidmine on treffneristide jaoks alati paras katsumus olnud. Küll loo-

detakse, et keegi märkab nende Treffipihti jäetud veidike kurvameelset sõnumit, mõni üritab silmarõõmuga intensiivsemalt silmkontakti tekitada, palvetatakse Hugo vaimu poole ning leidub isegi neid, kes garderoobikappide külge oma kontaktandmed riputavad. Et sellist pingelist olukorda leevendada, otsustasid balli korraldajad enne suursündmust igale pidulisele kaaslase loosida. Loosi edukaks toimumiseks on vajalik, et kõik ostaksid pileti eelmüügist, seega seekord kohapeal pileteid ei müüda. Paar nädalat enne balli toimubki loos ning kõik osalised saavad oma paarilised kohestele teada. „Sellise korralduse eesmärgiks on ka õpilasi omavahel paremini tutvavaks teha. Märkasime juba enne kaugõppele minemist, et kõik hoiavad kuidagi omaette gruppidesse, aga meie, treffneristid, peaksime ikkagi olema selline suur õnnelik pere,” kommenteerib C19ne esindaja, „võimalik, et korraldame soovijatele ka mingit laadi tutvumisürituse, mis toimuks siis veel enne balli.”

Eks näis, mis sellest kõigest saab. Huvitavad ajad ootavad meid, treffneriste, ees.

Tegemist on libauudisega, loo detailid on kas tugevalt moonutatud või valed.

NAERUST JA NALJADEST

KIRKE
NIINEMETS

KOOLIST KOGUTUD NALJAD

Mõned faktid naerust:

- Laps hakkab naerma umbes neljakuuselt ning lapsed naeravad keskmiselt 300 korda päevas, samas kui täiskasvanud ainult 17 korda päevas.
- Saksa filosoof Friedrich Nietzsche on öelnud, et inimene leiutas naeru rohkete kannatuste pärast, mis talle osaks saavad.
- Vanasti ei peetud naermist kuigi heaks ja eeskujulikuks reaktsiooniks või eneseväljenduseks; näiteks Platon pidas naermist inimese kergemeelsuse näitajaks.
- Kümme minutit naermist iga päev võib põletada sama suure hulga kaloreid kui pooletunnine trenn.
- Naised naeravad rohkem kui mehed, kuid meeste naer on nakkavam. Kui mees hakkab esimesena naerma, suureneb tõenäosus, et ka naine hakkab sellest ajendatult naerma.

Lapsega koos õppides tunnen end kui riigikogulane: mitte midagi aru ei saa, aga tarka nägu teen ikka.

Lätlane istub ummikus Eesti numbrimärgiga auto taga ning mõtleb: „Kui kõik eestlased nii kohutavalt aeglased on, siis kuidas Ott Tänak rallis maailmameistriks tuli?“ Mõtleb ja mõtleb ning jõuab järeldusele, et järelikult on Ott kõige aeglasem pidurdaja.

Mis uimasteid vaaraod tarbisid? Sarkofootikume.

Kaks itimeest arutlevad raha kulutamise üle, üks teisele: „Kujuta ette, et sul on 1000€. No olgu, võtame ümmarguse arvu, kujuta ette, et sul on 1024€.“

Jutud käivad, et teise koroonavaktsiiniga saab viipemakset sooritada!

Vene keele õpetaja küsis minult käändeid.

Tasub olla oma mikrobioota fänn - see on ainuke kultuur, mis mõnel inimesel on.

Miks sai Mann Reemanilt füsa praxi hindeks 3? Sest ta ei saanud perioodi alguses ree peale.

Õpetaja Mall Matto anekdoot:

Kord istus Johann Wolfgang von Goethe jälle Auerbachi keldris ning jõi veini, segades seda veega. Kõrvallauas lõbutses juba mõnda aega tudengite seltskond, kes pillas kuulsa kirjaniku suunas aeg-ajalt naljatlevaid märkusi. Lõpuks ei pidanud üks üliõpilastest enam vastu ning küsis taolise veinijoomise põhjust. Goethe vastus temale kõlas järgmiselt: „Vesi üksi teeb tummaks – seda tõestavad tiigis kalad. Vein üksi teeb narriks – seda tõestavad härrased lauas. Ja kuna ma kumbki neist olla ei taha, vesi veiniga olla – ma tean – ei saa paha“.

Faktide allikad:

<https://sobranna.eluz4.ee/3313035/koos-naermine-voib-maarata-kui-pikaks-ajaks-tekkoku-jaate>
<https://alkeemia.delfi.ee/artikkel/71197609/naermise-teadus-millal-ja-miks-me-naerame>
<https://www.pealinn.ee/koikuudised/naera-terviseks-lobusa-inimese-suda-ja-immuunsus-pusivad-korras-1165832>

QUOTES MAGISTRORUM

STELLA
PÄRI

Põnnikell, põnnikell, kuhu aeg jääb seisma sel? Tsitaadiaeg! Meie õpetajad on taas jaganud kuldseid sõnu.

- „Treffneri koolil on ka visioon ja missioon, aga ma ei tea mis need on.” - Age Salo
- „Kas me vaatame, kuidas silotornid plahvatavad?” - Ott Maidre
- „Evolutsioon ei ole puu, vaid põõsas.” - Toomas Jürgestein
- „Jalgpall on täitsa romantiline mäng.” - Age Salo
- „Macroni raadio polnud selline, et keerad nuppu ja Brigitte Susanne hakkab süvafilosoofilist juttu rääkima.” - Indrek Pajur
- „Sina ütled viisnurk, mina mõtlen kommunism.” - Age Salo
- „See tunne on esiteks petlik ja teiseks vale.” - Indrek Pajur
- „Mina küll suusatama ei lähe, see oleks lausa enesetapp!” - Kerli Orav-Puurand (KOP)
- „Ja ta tahtis mind arbuusiga visata... Aga ta polnud vektoreid õppinud ja arbuus lendas auto enda suunas tagasi!” - Jaan Paaver
- „Piparmünt on lihtsalt üks kapsas, millest tehakse teed.” - KOP
- „Igal Shrekil on oma Eesel.” - Eve Paap
- „Teate, see vegetatiivne paljunemine võtab kaua aega. Te mõelge siis tulevikus pigem sugulise peale.” - Madis Reemann, kui ta töölehti printimast tuli.
- „Teie küpsiseteadlikkus on väga madal.” - Age Salo
- „Ülikoolis virutatakse teile labidaga näkku.” - Ott Maidre
- „Ma loodan, et keegi teist ei ole kala.” - Jaan Paaver

KOOL LÄHEB ÜLE AHIKÜTTELE

ELIS
SAARELAID

Enamik treffneriste on kindlasti tundnud, et talvisel ajal kipub koolis väga jahe olema. Selle aasta talv oli veel eriti külm ning mitmed õpilased tõdesid, et nad on hakanud koolis sooja pesu kandma. Kaebused jõudsid ka juhtkonnani ning peale pikka arutelu jõuti otsusele, et kooli küttesüsteemis oleks vaja paar muudatust teha.

Juhtkonna sõnul on olukorra parimaks ja kiireimaks lahendamiseks tarvis minna üle ahiküttele. „Õpilased on hetkel kodudes ja see annab meile hea võimaluse alustada ümberehitustega juba kohe,” kommenteerib Ott Ojaveer. Samuti tõdeb ta, et ahjudega seoses võib tekkida üks teatud probleem. Nimelt peab neid keegi kütma ning kooli on vaja varustada küttepudega. Seetõttu kaalub juhtkond hetkel kahte varianti. Üheks võimaluseks on jagada õppeaasta klasside peale ära nii, et iga klass saab mingi ajavahemiku, kus siis nemad kütmise ja puude eest hoolitsevad. Teine ja võib-olla veidike motiveerivam variant on see, et kütjakohale saavad õpilased ise kandideerida. Loomulikult saab kütja ka tasustatud. „Oleme nõus õpilastele, kes ahjusid kütavad, iga periood kolme omal valitud ainesse lisahinde (loomulikult 5) panema,” lubab õppealajuhataja Aime Punga. Milliseks olukord tegelikult kujuneb ja kas pärast õpilaste kaugõppelt naasmist on jõutud juba paar ahju juurde ehitada, näitab vaid tulevik.

Tegemist on libauudisega, loo detailid on kas tugevalt moonutatud või valed.

LUULETUSED

Kus lehed on kuldkollased VL.

Kuldkollased lehed valguses,
lapsuke oma teekonna alguses.
Kus tuules kahisevad kased
ning liivas vuliseb vesi.
Kaugeis laantes mäslevad metslased
ja laual ootab verivärske mesi.

Kord selles paigas
pilved katavad taeva laotuse
ja elame läbi kaotuse,
sest seisatades mineviku valguses
jätame meelde
vaid kuldkollased lehed alguses.

Otsereportaaz ajalootunnist Rõve humanitaar

Istun ja kuulan arvuti ees
Pajur meile räägib
20. sajandil oli üks kuri mees
kes Saksamaad kiirelt kokku liimib
kaamera mul loomulikult sees
kuigi kaamera taga ma Instas viibin
olgu et kuri mees oli demokraatia antitees
peale teist järjestikust tundi musse
ajalooteadmised enam ei süübi

Denis Petrov, vilistlane C17

Neile, kes te kohe lõpus
Kellel läbi saamas õppus
Edu Teile viimsel sammul
Mida oodanud Te ammu
Et Teil mööduks edukalt
Eksamitetunnid
Et Teil lõppeks menukalt
Viimsed koolitunnid
Aga õppetunde veel
Jõuab saada kõigi meel
Seega mäletagem seda
Ammu pähe jäänud rida

Inimene õpib kogu elu
Sureb aga ikka lollina

Elu(tu)s Sinisilm

Ma proovin olla sinu moodi
Teha kõike sinu järgi
Kannul käia sinu järel
Kuniks iseolemine tuleb moodi